

Serie nouă
Iulie 2014

7

(CLVI)

36 pagini

10 lei

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

AMM MUZICĂ ACTUALITATEA GALĂ

Din sumar:

Le Grand Prix de l'Opéra

Portret Liviu Dănceanu

Remember Radu Paladi

Festivalul "George Grigoriu" 2014

Primul nostru "Cerb de aur" (7)

Music-hall în Herăstrău

În imagine: Câștigătoarea Grand Prix-ului,
soprana poloneză Adriana Ferfeka
foto: Diana Elena Murășan

Musicalogia

Liviu DĂNCEANU

Când a început să se joace cu ideea de "alogism" (un "ism" care derivă din cuvântul alogia, ce înseamnă absurd din punct de vedere rațional) pesemne că John Cage ajunsese în stadiul în care iraționalul începuse să contrazică bunul-simț, iar experimentele sale pe tema abnormității erau în acord cu spiritul avangardei futuriste, rezumată în titlul manifestului din 1913: "o palmă dată gustului publicului". A trebuit să treacă mai mult de trei decenii pentru ca muzica să "reconstituie" escapadele artelor plastice. Și, dacă în pictură ori sculptură avangardele s-au iscat în acele teritorii bântuite de strașnice revoluții sociale – Franța, Rusia -, în arta sunetelor cele mai radicale primeniri se petrec, iată, în America de Nord, o zonă tradițional senină, fără prea multe crispări în ordinea politicului. În principal, John Cage contesta faptul că materialul – sunetul – îi dictase compozitorului, până în miezul secolului trecut, modul în care urma sau putea să abordeze crearea unui opus. Materialul era întotdeauna pe primul loc, iar abia apoi creatorul avea permisiunea să-și proiecteze ideile pe el, prin intermediul genurilor, formelor, facturii muzicale etc. Cage voia să schimbe radical această realitate. El considera că materialul are o pondere secundară: în primul rând conta ideea. Numai după ce autorul alege un concept și îl dezvoltă este în poziția de a opta pentru un material permeabil la exprimarea ideilor, chiar dacă asta însemna utilizarea unui material meta- ori extra- muzical. Era, într-adevăr, o optică revoluționară. Dar, oare și productivă? De acum înainte muzica putea fi numai idee, nu și obiect. Ba, mai mult: putea fi numai tăcere, și nu sunet. Ca în "4'33" (1952), unde unul sau mai mulți interpreți stau nemișcați un timp echivalent cu cel din titlu, fără a scoate vreun sunet. Desigur, prin această, să-i spunem, întâmplare, Cage se făcea vinovat pentru întreaga dezbatere pe marginea întrebării: este sau nu aceasta muzică? – ceea ce, să recunoaștem, e tocmai ce și-a propus compozitorul american. Pentru el, rolul artistului în societate era analog cu cel al filosofului; nici măcar nu conta dacă se pricepe să compună, să deseneze sau să sculpteze. Rolul artistului nu era să ofere plăcere estetică, ci să privească lumea din cu totul altă perspectivă și să cuteze a-i da un sens insolit, comentând-o grație unor idei absolvite de orice scop practic, funcțional. Interpretarea lui Cage asupra esteticii muzicale a dus, în cele din urmă, la actualele valuri de performance-uri, care sunt nu numai debite abundente de idei, ci și mijloacele lor de expresie. Muzica a ajuns să fie un paliativ, ceva ce poate, la o adică, absentă. Contează gestul teribilist, șocul vizual, impactul imediat, epidermic. Indiscutabil, performance-ul își are motivația și în epitoma modernității tehnologice. În loc să transforme un obiect (de pildă, sunetul) într-un subiect (compunând muzica), show-ul multimedia preia ceva subiectiv (ideea) și-o transformă în obiect (imagine). Nu de puține ori lipsa de îndemânare componistică dă naștere unui stil anost: o încrucișare între tipul de scriitură simplistă și claritatea populistă cu mare impact la publicul necultivat. Naivitatea multor autori de happening-uri sonore se traduce printr-un aparent avantaj: acela de a-l face mai puțin vulnerabil la critici. Așa se face că acești pseudo-compozitori procedează precum

Photo: Mihai Cosma © 2010

arhitectii atunci când se confruntă cu un obstacol urât, și care nu poate fi înlăturat: transformă problema – naivitatea – în principala caracteristică a lucrărilor lor. Preponderent, aportul muzicii este unul minimal și repetitiv, genul performance-ului înlăturând detaliile întru crearea unui abstracționism infantil. Dintr-o *Gesamtkunstwerk* (operă de artă totală) performance-ul se reduce la o întâmplare defectivă, în care teatrul, plastica, literatura, dansul și muzica nu generează, prin combinare sau osmoză, o entitate creativă sublimă. Este doar un exercițiu futil în care producătorul de happening se evidențiază ca fiind sclavul

inșafabilelor noastre dorințe de bază: sex, hrană, siguranță. Iar scopul acestui nou tip de spectacol nu este să facă viața vizibilă (ca în arta consacrată), ci doar să reproducă vizibilul. Ca să nu mai spunem că în cele mai multe dintre performance-uri aportul muzicii e deopotrivă pal și echivoc. Aproape că nu mai e ceva de „auzit”. Ca într-un pătrat de Malevici, în care nu mai e ceva de văzut. Totul a fost redus la nimic. Sau ca în "4'33" a lui Cage, semnul unui cosmos perfect ordonat, dar gol, sau al unei găuri negre în care a fost aspirată întreaga materie sonoră.

DIN SUMAR

Le Grand Prix de l'Opéra	2-3
Portet Liviu Dănceanu	5
Lansare discografică la Radio	7
Luiza Borac	8
Concerte sub... lupă	9-10
Aida la O.N.B.	11
Dialog cu Cristian Oroșanu	12
Carmina Dacica - 50 de ani	13
In memoriam Radu Paladi	14
Pe scene	16-17
Punctul pe j... azz	18-19
Festivalul "George Grigoriu"	20-25
Music-hall în Herăstrău	26-27
Mici și mari	29-30
Primul nostru "Cerb"(7)	30-32

Le Grand Prix de l'Opéra

Anul acesta spectaculoasa competiție internațională de canto lansată în 2013 de Opera Națională București a continuat cu o ediție de și mai mare anvergură și, după părerea multora, mai interesantă decât cea inaugurală.

Mai întâi surprinde numărul imens de participanți, peste 150, proveniți din 51 de țări diferite, ceea ce reprezintă un record pentru un eveniment muzical din România și ceea ce plasează "Le Grand Prix de l'Opéra" alături de cele mai mari concursuri de canto din Europa. De fapt, aceasta a fost și intenția directorului general Ioan Răzvan Dincă atunci când a înființat concursul, aceea de a contribui și pe această cale la recunoașterea Operei Naționale București ca o instituție importantă pe plan european. Chiar dacă în trecut au mai existat palide încercări de a propune competiții internaționale de operă la București acestea nu au reușit deloc să atragă atenția cântăreților, impresarilor, managerilor străini, în timp ce "Le Grand Prix de l'Opéra" a adus la București reprezentanți ai spectacolului liric conștienți de dimensiunile și de reprezentativitatea acestui concurs.

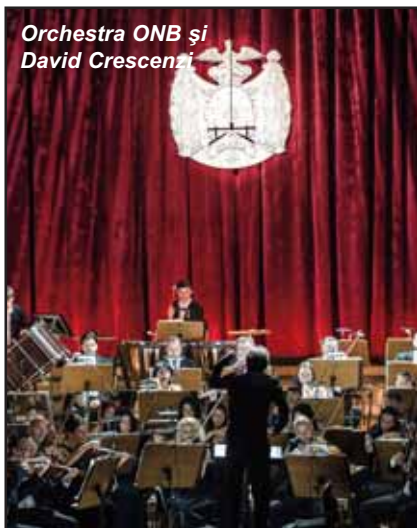
În acest an juriul internațional a fost și mai strălucitor decât anul trecut, beneficiind de prezența unui tenor legendar,

Adriana Ferfecka și Răzvan Ioan Dincă

Neil Shicoff, de cea a unui manager de operă la fel de legendar prin activitatea sa de la Staatsoper Viena, Ioan Holender, de cea a directorului Operei din Amsterdam și de curând al celei din Essen, Hein Mulders, ca și de cea a unui dirijor de prim-plan al vieții muzicale internaționale, Leo Hussain. Aceștia au reprezentat noutățile echipei, care i-a cuprins și pe jurații de anul trecut Brenda Hurley (directorul Studiului Internațional de Operă din Zurich), Olga Kapanina (directorul Companiei de Operă a teatrului Mikhailovsky din Sankt Petersburg), Mihai Cosma și Ioan Răzvan Dincă (directorul de proiect respectiv directorul general al Operei Bucureștene). Deci un juriu variat din perspectiva pregătirii și abordării, cu expertiză atât pe linia coachingului vocal, cât și pe cea a managementului cântăreților ori a pregătirii și derulării unui spectacol.

Acest juriu s-a adăugat celui de la Etapa Preliminară, alcătuit din Georgeta Stoleriu, Daniel Magdal, Iulia Isaev, Adrian Morar, Luminița Berariu, Ioana Maxim, Mihai Cosma și Răzvan Ioan Dincă. După cum se poate observa, juriul de început a fost axat pe specialiști cu experiență nemijlocită în domeniul vocii (1 dirijor de operă, 3 soliști de operă, 2 pianiști corepetitori de la Operă, 1 critic de operă plus Președintele Competiției) în timp ce juriul etapelor

Orchestra ONB și David Crescenti

finale a adus (pe lângă cunoașterea profundă a vocilor) și persoane care să ofere oportunități în carieră pentru tinerii concurenți (4 directori, 2 consultanți artistici dintre care 1 fost director, 1 dirijor de operă, 1 cântăreț).

Urmărind concursul și fiind impresionat de nivelul înalt de pregătire și de evoluția tinerilor cântăreți, acești membri ai juriului au decis invitarea la diverse proiecte a câtorva dintre participanți: Neil Shicoff a oferit o bursă baritonului Adrian Țâmbău (Republica Moldova), Brenda Hurley a invitat la Zürich 5 concurenți pentru participarea la audiții, Hein Mulders a oferit un contract pentru un rol la Aalto Theater Dresda în stagiunea 2015/2016 (tot lui Adrian Țâmbău), Olga Kapanina a oferit de asemenea un contract (Adrianei Ferfecka), după cum a făcut și Opera din București, care o va invita pe mezzo-soprana ucrainiancă Darya Knyazeva.

Svetlana Moskalenko

O noutate (consecință pozitivă a amplificării numelui concursului) a constituit-o și prezența observatorilor străini, adevărat barometru al importanței unui asemenea eveniment: au participat observatori acreditați sosiți din Italia, Germania și Polonia, unii dintre ei participând la toate etapele competiției, pentru a descoperi și a introduce în portofoliile lor tineri talenți, pe care îi pot recomanda pentru roluri sau audiții.

Toate etapele au fost eliminatorii, conducând la o triere accentuată a participanților, mai puțin de jumătate reușind să treacă mai departe de la o rundă la alta. Inevitabil au apărut și surprize, atât plăcute cât și neplăcute, în strânsă corelație cu evoluția de moment dar și cu calitățile și cu tehnica de cânt etalate de participanți și mai ales cu expresivitatea, emoționalitatea și acuratețea stilistică. Țările cu cel mai înalt procent de reușită au fost Rusia și Coreea de Sud, care au obținut 2 Premii, urmate de Polonia, Ucraina, România și Republica Moldova, cu câte 1 premiu. Evident că Polonia se poate mândri că a dat marele câștigător, soprana Adriana

Jisang Ryu

Ferfecka (22 de ani, studentă la Academia de Muzică "Fr. Chopin" din Varșovia) fiind cea mai bună din concurs și calificându-se fără emoții de la o etapă la alta. În acest context nu putem să nu remarcăm regresul românilor, care au dominat finala de anul trecut (6 din 8 concurenți calificați) dar fără să câștige nici atunci Premiul I... Din păcate anul acesta

reprezentanții țării noastre (3 finaliști din 37 de concurenți înscriși) nu au reușit să câștige niciunul dintre cele 3 Premii principale.

De reținut și tinerețea finaliștilor, a căror medie de vârstă a fost neașteptat de mică și care a arătat că pregătirea acestor tineri este din ce în ce mai bună și mai performantă, încă de pe băncile facultăților, ei reușind să atragă atenția asupra calităților dar și al potențialului pe care îl au. În timp ce media de vârstă a concursului a fost de 28 de ani, cea a finaliștilor a fost de 25,6, jumătate dintre ei fiind sub 24 de ani.

Criticul Dumitru Avakian semnaleză pe bună dreptate prezența firească în repertoriul de concurs a muzicii provenind

din țara concurentului, aspect sesizabil la mulți dintre participanți (în special cei din Rusia, care toți au introdus în concurs arii din muzica națională). Acest lucru nu se mai regăsește la concurenții români, ei neavând, niciunul, muzică românească în program... Este un fenomen real și regretabil (întâlnit și în repertoriile teatrelor noastre lirice, ale orchestrelor ori ale instrumentiștilor)... Fără a căuta scuze pentru această atitudine greșită, să ne gândim totuși că

Anastasia Michailidi

creația românească de operă nu prea oferă arii compatibile cu repertoriul de concurs. După cum, de asemenea, poate conta într-o oarecare măsură și lipsa de implicare a Uniunii Compozitorilor, care nu a oferit un premiu pentru interpretarea muzicii românești, spre deosebire de Ambasadele Italiei și Rusiei, care au încurajat prin premii consistente prezentarea de arii compuse de compozitori din țările respective. Și au făcut acest lucru din prețuirea pentru cultura națională și nu dintr-o necesitate, ariile italiene și rusești fiind prezente din plin în competiție și acum, la fel ca și anul trecut.

Repertoriul italian a fost în prim-plan, cu accent pe arii de Bellini, Donizetti, Puccini și Verdi. Au existat și concurenți cu arii mozartiene sau cu arii franceze, după cum și includerea ariei Rusalkăi din opera omonimă de Dvorak pe lista unui număr foarte mare de soprane a atras atenția asupra muzicii cehe. Palidă oferta wagneriană ori cea legată de verismul lui Mascagni, Leoncavallo ori Giordano... Nu au lipsit arii baroce, după

Neil Shicoff și Adrian Țâmpău

cum s-a putut consemna (e drept, timid), prezența unor opere moderne, din prima și din a doua jumătate a secolului XX.

Etapa I și Semifinala au avut loc la Operă, în Foyerul galben, spațiu ce permite

audiția atentă a vocilor și ce oferă o acustică bună, în contrapartidă cu spațiul limitat pus la dispoziția publicului. Aici s-au remarcat și câțiva maeștri corepetitori, printre care și un excelent pianist din Sankt Petersburg, Anatoly Kuznețov (despre care ulterior am aflat că este acompaniatorul celebrei Elena Obrazțova). Cuvinte de laudă am auzit la adresa Mădălinei Florescu. A existat și un Premiu special pentru acompaniament, oferit de prof.univ.dr. Viorica Rădoi și câștigat de Cristiana Mihart (25 de ani, studentă la Conservator).

Premiul special al juriului pentru un concurent sub 24 de ani a revenit sopranei Anastasia Michailidi (rusoaică de origine greacă, 21 de ani), Premiile speciale oferite de cele două Ambasade sus-amintite au revenit Irinei Baiant (Premiul ITALIA) și lui Kyubong Lee (Premiul ROSSIA).

Irinia Baiant și David Crescenzi

Kyubong Lee

din Lituania, țară vecină cu Polonia...

Finala și Gala Laureatilor, programate ambele la Sala Radio, din cauza lucrărilor de refacere a scenei, fosei și sălii de spectacole a Operei Naționale, au beneficiat de participarea Orchestrei Operei și de experiența și priceperea dirijorului italian David Crescenzi, care a acompaniat pe cei 10

Daria Knyazeva primind Premiul special al ONB

finaliști (cu câte 2 arii fiecare) și care a prezentat și două piese proprii în Gală – *Uvertura* operei "Forța destinului" de Verdi și *Bacanala* din opera "Samson și Dalila" de Saint-Saëns.

După încheierea actualei ediții organizatorii vor începe demersurile de acreditare a competiției

la Geneva, la Federația mondială a Concursurilor Internaționale de Muzică, element care va reprezenta un garant al seriozității, al standardelor de calitate și al anvergurii concursului.

Adrian POPESCU

În mod regretabil, profitând de lipsa de vigilență a celor de la Radio România Muzical, Anca Florea lansează neadevăruri în comentariul ei postat pe site-ul postului național de radio: afirmă că juriul a fost schimbat aproape în totalitate (în realitate doar 50%), că acum Președinte a devenit directorul general (nicio schimbare față de anul trecut, când tot Răzvan Ioan Dincă a fost Președinte), că o altă modificare a fost existența unui juriu al Etapei de Preselecție (nicio schimbare față de anul trecut, când nu numai că a existat juriu de preselecție, dar a fost principal același cu cel de acum), că nici de această dată nu s-a publicat un pliant de concurs (au existat numeroase pliante, după cum au existat și anul trecut, tipărite în română, engleză, franceză, germană și rusă, la ambele ediții acestea circulând și în țară și în străinătate, dovadă marea afliuență de concurenți).

Opera Națională București probabil că face bine când nu solicită drept la replică față de atacurile unei persoane care s-a auto-plasat de mai mult timp pe o poziție contrară realității, dar revista noastră, care timp de peste 2 decenii a girat articole semnate de Anca Florea și care oferă repere profesioniste asupra vieții muzicale românești, este moralmente obligată să atragă atenția când apar asemenea derapaje de la adevăr, în mod inexplicabil preluate de site-ul unei instituții care reprezintă un simbol al seriozității și al profesionalismului în istoria mass-mediei din România.

Redacția

Emil Simon

În 25 februarie s-a stins lumina vieții marelui senior al baghetei, Maestrul EMIL SIMON, cel ce a fost, timp de 40 de stagioni, dirijorul fidel al Filarmonicii "Transilvaia" din Cluj. O personalitate a vieții muzicale clujene, artist admirat de iubitorii muzicii în spațiul cultural național și pe meridianele concertistici internaționale, un șef de orchestră rafinat, excelând în muzica franceză, în mari lucrări vocal-simfonice și în acompaniamentele soliștilor vocali și instrumentali din toate generațiile. Discipol al dirijorului Antonin Ciolan, laureat cu Marele premiu al Concursului de Tineri dirijori de la Besançon, în 1964, la cea de-a XIV-a ediție, a început, ca urmare a acestui succes, o strălucită carieră internațională. Prezențelor sale pe podiumul marilor instituții muzicale din țară li s-au adăugat colaborările cu prestigioase ansambluri din Europa, America și Extremul Orient, turnee de succes cu Filarmonica clujeană întreprinse în întreaga lume. Emil Simon a studiat și compoziția cu Sigismund Todută și a urmat, pentru perfecționare, cursurile de măiestrie ale școlii pariziene cu Nadia Boulanger, Manuel Rosenthal, Olivier Messiaen, ulterior la Praga și Stockholm cu Sergiu Celibidache.

Repertoriul său vast a inclus peste 3000 de titluri, interpretate în 1500 de concerte, abordând muzică din toate stilurile și epocile, cu un accent deosebit asupra muzicii contemporane (700 de prime audiții de muzică românească și universală), multe din lucrări fiind înregistrate la radio și televiziune sau editate pe discuri.

Emil Simon a fost deseori invitat în jurii ale unor competiții internaționale din Italia, Germania, Ungaria și a susținut cursuri de măiestrie la diverse universități. Promovarea cu profesionalism a valorilor componistice i-a adus „Premiul de excelență” în domeniul culturii, acordat de publicațiile clujene, ca și onoarea de a fi selectat printre cele 2000 de personalități proeminente ale culturii secolului XX de către Universitatea Cambridge. În anul 2001 a fost ales Cetățean de onoare al orașului Cluj Napoca. Președinția României i-a decernat Ordinul „Serviciu Credincios” în Grad de Cavaler. Aparent o persoană distantă și severă, maestrul a fost un om de o rafinată cultură capabil a se impune prin profesionalism și atitudine, bunătate manifestată mai ales în preajma celor cu care rezona. Alături de violonistul Ștefan Ruha, a devenit un simbol al Filarmonicii și muzicii clujene. Imaginea sa precum și învățămintele dobândite de la maestrul Emil Simon vor rămâne pentru eternitate în sufletele multor generații de muzicieni și foști studenți ai Academiei de Muzică „G.Dima”. Dumnezeu să-l odihnească în pace...

Grigore CONSTANTINESCU

Constantin Drăgușin

– un iubitor al
sonorităților celeste

Stelian IONAȘCU

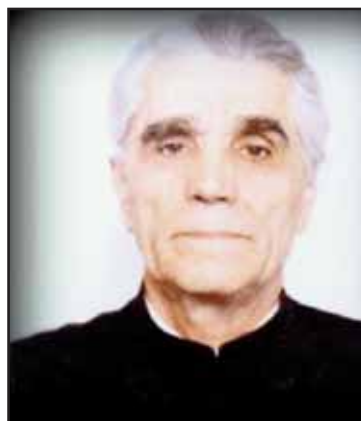
În seara zilei de 28 iunie 2014, vrednicul de pomenire Părinte Constantin Drăgușin, preot, profesor, dirijor și compozitor a trecut din viața aceasta în lumea cea veșnică.

Părintele Constantin Drăgușin s-a născut la data de 24 iulie 1931, în comuna Bascovele, județul Argeș, ca al doilea fiu dintre cei cinci copii ai preotului Nicolae Drăgușin și ai soției sale Elena Drăgușin. După absolvirea claselor ciclului primar a continuat studiile universitare la Institutele teologice din Sibiu și din București (1950-1954). Între anii 1968-1972 a urmat cursurile de pregătire muzicală superioară, la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București, secțiile „Profesori de muzică” și „Dirijori de cor”. Titlul de „Doctor în teologie” l-a

obținut în anul 1999, susținând teza de doctorat intitulată: „Pravila cea Mare - studiu istorico-canonic”.

În perioada studiilor teologice, Părintele Constantin Drăgușin a avut șansa să cunoască mari personalități ale Teologiei ortodoxe românești din secolul XX, iar în perioada studiilor la Conservator, a urmat cursurile marilor maeștri ai învățământului muzical românesc din acea vreme: Victor Giuleanu - Teorie și Solfegiu, Mircea Chiriac și Alexandru Pașcanu - Armonie, Myriam Marbe - Contrapunct, Octavian Lazăr Cosma și Petre Brâncuși - Istoria Muzicii Românești, Ștefan Niculescu - Forme muzicale, Dumitru D. Botez și Petre Crăciun - Ansamblu și Dirijat coral.

Între anii 1959 - 1972 și 1984 - 2009, Părintele Constantin Drăgușin a fost dirijor al Coralei „Nicolae Lungu” a Patriarhiei Române, formație corală de

prestigiu, cu care a întreprins, mai ales între anii 1986 - 2001, turnee artistice în țară și în străinătate.

În cuvântul de despărțire, Patriarhul României, Preafericitul Părinte Daniel a spus: „Părintele Constantin Drăgușin a avut o rodnică activitate pastorală și academică, a fost un preot evlavios și un dirijor

talentat, fiind iubit și apreciat de credincioși, de elevii și ucenicii săi pe care i-a inițiat în tainele muzicii bisericești. El și-a arătat dragostea față de Mântuitorul nostru Iisus Hristos și de Biserica Sa, atât prin slujirea la Sfântul Altar, cât și prin activitatea sa de promovare a muzicii bisericești.”

Aceleași gânduri de prețuire, recunoștință și pioasă amintire îi purtăm și noi, dirijorii, coriștii și colaboratorii din Corala *Nicolae Lungu* a Patriarhiei Române, iar familiei îndoliate îi urăm mângâiere și întărire de la Dumnezeu în aceste clipe triste.

Veșnica lui pomenire!

Liviu Dănceanu

În Aula Palatului Cantacuzino, în 28 aprilie 2014 a fost organizat un eveniment omagial dedicat maestrului Liviu Dănceanu, muzician cu activitate polivalentă, apreciat în calitate de compozitor, muzicolog, eseist, pedagog, dirijor și, nu în ultimul rând ca poet sensibil și original. Programul a cuprins nouă creații de ale compozitorului, interpretate de Atelierul de muzică contemporană **Archaeus** și două lansări de carte: **Liviu Dănceanu – Carapoembole** și **Grigore Leșe – Acum știu cine sunt**. În pauzele dintre lucrări, muzicianul a citit câteva poeme din cartea sa recent publicată la Editura *No 14 Plus Minus* și fragmente din cartea lui Grigore Leșe. Ansamblul **Archaeus** a impresionat și de această dată prin calitatea de excepție a interpretării; valoarea fiecărui muzician în parte, precum și experiența colaborării îndelungate, realizată sub îndrumarea exigentă a compozitorului-dirijor, au avut ca rezultat un concert de înaltă ținută artistică. Sub conducerea domniei sale, Anca Vartolomei (cello), Rodica Dănceanu (pian), Dorin Gliga (oboi), Ion Nedelciu (clarinet), Șerban Novac (fagot), Sorin Rotaru (percuție). Marius Lăcraru (vioară), au redat cu măiestrie forța expresivă, dinamismul fără egal și farmecul irezistibil al muzicii, reușind să evoce conținutul ei generos și să captiveze publicul. Ascultându-i, încercam să descifrez stilul compozitorului; cred că stilul se regăsește în opera însăși, animată de sentimente nobile, bogată în idei, marcată de semnificații profunde. Remarcabilă prin fantezie și suplețe, prin contrastele expresive și dinamice, prin varietatea ritmică și prin ineditul imaginilor muzicale (care sugerau uneori secvențe cinematografice), interpretarea s-a dovedit a fi la rândul ei creatoare. I-am admirat pe interpreți în postură solistică (Sorin

Rotaru și Marius Lăcraru), în duo (Anca Vartolomei, Rodica Dănceanu, Ion Nedelciu, Dorin Gliga și Șerban Novac), în cvintet și în formație completă. Folosindu-și din plin talentul, cultura exhaustivă și bunul gust, Liviu Dănceanu creează lucrări originale, care îi asigură un loc important în arta muzicală contemporană. Diferite prin construcția și conținutul lor, creațiile sale sunt recognoscibile prin sintagma „complexitate simplă”, despre care vorbea criticul George Călinescu. La un moment dat, maestrul Dănceanu i-a dat cuvântul lui Grigore Leșe – distins muzician, reprezentant al înțelepciunii și al tradițiilor populare -, care, prin vorbele pline de duh și cântul său sensibil, a emoționat profund audiența. Performanța sonoră și expresivă a prestației artistice s-a datorat calității repertoriului și valorii interpretării; am admirat efectele acustice originale, rafinamentul coloristic, fantezia improvizatorică

de spiritul improvizatoric, compozitorul este preocupat în același timp de construcția fiecărui detaliu în parte; omul de cultură pasionat de filozofie și literatură, este și poet dotat cu o imaginație frenetică și creator de mare profunzime; cel care aspiră spre absolut și sondează spațiile originilor, este un muzician novator și vizionar, un centru de radiație în cadrul muzicii actuale. În fiecare om există concomitent un actor și un spectator, cel care întrebă și cel care răspunde. Prin întreaga sa activitate culturală, Liviu Dănceanu a căutat și a găsit răspunsuri multiplelor probleme legate de artă și de existență. Pentru domnia sa, procesul creator constituie modalitatea de a-și evidenția identitatea, dar și posibilitatea de a-și manifesta pasiunea pentru experiment. Întrebărilor asupra trecutului, prezentului și viitorului muzicii, le oferă răspunsuri cuprinzătoare și semnificative în

(trecută prin filtrul gândirii și sensibilității), virtuozitatea fiecărui muzician în parte, precum și colaborarea strânsă (la nivel artistic și conceptual) din cadrul ansamblului. Evenimentul dedicat compozitorului Liviu Dănceanu ne-a oferit prilejul de a cunoaște mai bine multiplele fațete ale personalității sale complexe și originale. Fascinat

creațiile sale originale. Concertul ansamblului **Archaeus** a oferit publicului prilejul de a se (re)întâlni cu minunate lucrări ale compozitorului Liviu Dănceanu și de a cunoaște universul fascinant al gândirii muzicale și al imaginarului său poetic și artistic.

Carmen MANEA

BIANCA FOTA, prim-balerină a Baletului Național Român

lebedelor în coregrafia lui Gheorghe Iancu. Distincția i-a fost înmănată de către Directorul Artistic al Baletului Național Român Johan Kobborg.

Despre *Lacul lebedelor*, Bianca Fota a declarat în urmă cu

„Măiestria prim-balerinei Bianca Fota, calitățile ei unice și dăruirea totală reprezintă o sursă de inspirație atât pentru colegii de acum, cât și pentru viitoarele generații de balerine.” (Johan Kobborg)

Pe scena Operei Naționale București, Bianca Fota a primit titlul de prim-balerină a Baletului Național Român, duminică, 25 mai, cu prilejul unei noi reprezentări a spectacolului *Lacul*

câteva zile pentru agenția de presă Agerpres:

„O producție mare, impunătoare, originală atât prin viziune, cât și prin punerea în scenă (...), coregraful are o filozofie aparte a personajelor, iar rolul principal

din acest spectacol este visul oricărei balerine”.

Bianca Fota este o artistă cu un vast repertoriu, din care amintim rolurile principale din *Spărgătorul de nuci* de Piotr Ilici Ceaikovski, *Don Quijote* de Ludwig Minkus, *Lacul lebedelor* de Piotr Ilici Ceaikovski, *Giselle* și *Corsarul* de Adolphe Ch. Adam. **În luna iunie, prim-balerina va debuta în rolul principal Mașa din Femei în coregrafia lui Gheorghe Iancu (7 iunie) și în rolul titular din La Sylphide în coregrafia lui Johan Kobborg (22 iunie).**

Redacția

Recital de pian

Corina BURA

Credem că nu se putea începe săptămâna (considerând că Duminica este prima zi) mai înălțător decât audiind un frumos recital de pian pe scena Atheneului. Binecunoscutul pianist și profesor Sandu Sandrin a prezentat un program select, atât prin conținut, dificultate cât și prin realizare. Analizându-i global conținutul, am constatat că selecțiile reprezintă răspunsul la o stare de spirit pe care artistul dorește să o transmită prin muzica aleasă și prin felul în care a perceput-o, fiindcă deseori abordarea unor anumite opusuri este determinată de stările noastre interioare pe care credem că prin muzică le putem împărtăși mai exact, calea sonoră având acces mai repede spre sufletul „interlocutorului”, care este publicul. A fost o seară a întrebărilor, a frământărilor, poate a ne-răspunsurilor, fiindcă tensiunea a evoluat într-un crescendo continuu, lucrările finale scrise în *fa minor* – tonalitate misterioasă - lăsând ideile, gândurile, sentimentele în starea interogativă a dilemei. Recitalul a început *ex abrupto*, cu *Sonata op.31 nr.2 de Beethoven*, supranumită și „Furtuna”. Sandrin a realizat un Beethoven aureolat cu demnitate, mai reținut, așa cum sunt înfățișate și personajele piesei, dar a înțeles foarte bine să sublinieze elementele comune care unifică mișcările și să dea măreție finalului grandios, un rondo-sonată mai hibrid, cu amplă cadență interioară, cu multe pasaje cromatice creatoare de tensiuni, totul în *do minor* – cu tehnica limpede, expresiv în măsura în care artistul îl percepe pe Beethoven într-o manieră foarte clasică.

A doua lucrare, *Fantezia în Do major, op.17 de Schumann*, dedicată lui Liszt, una dintre cele mai mari lucrări pentru pian solo, este recunoscută pentru dificultățile tehnice deosebite și pentru conținutul emoțional contorsionat, fiind scrisă într-o perioadă când relațiile dintre el și Clara erau crispate. Sandrin s-a implicat total, cu pasiune, în acel *durchaus fantastisch und leidenschaftlich vorzutragen*,

recomandat de autor, depășind cu succes încărcătura și dificultățile scriiturii. De asemenea și-a gestionat foarte bine energiile pentru următoarea mișcare, dinamică la rândul ei, *durchaus energisch*, redată cu claritate și ritm susținut/e.

Cea de a doua parte a recitalului s-a desfășurat în aceeași cheie romantică, în sonoritățile celor *trei poeme de Scriabin: op.32, nr.1-2 și op.71 nr.2*, primul într-o atmosferă visătoare, cel de-al doilea mai mișcat, în timp ce *op.71/2*, deși aparține unei alte perioade de creație, e mai armonic, păstrează ideea de poem, iar Sandu Sandrin i-a conturat expresia prin culori rafinate și prin catenele de triluri foarte frumos realizate. *Sonata a VII-a op.64*, de Scriabin cu subtitlul *Missa Albă*, cu antinomicul întrupat de *Sonata a IX-a op. 68 - Misa neagră* - ambele titluri susținute de argumente estetice solide - , se înscrie într-o perioadă deja dominată de cromatism intens și de atonalitate. Sandrin a ajuns astfel la punctul culminant al programului său, așa cum și l-a construit, a devenit din ce în ce mai implicat în muzica pe care a interpretat-o, o sonată într-o singură mișcare, *Missa Albă*.

Ultimele lucrări incluse în recitalul din 11 mai a.c. au fost *Nocturna nr.1 în fa minor op.55* de Chopin, care a reorientat spre puritate accentele romantice care au dominat întreaga seară și care a mai tensionat auditorul după *Missa Albă*, și *Fantezia în fa minor op.49*, care a venit ca un fel mare prelungire a opusului precedent, tonalitatea și sensibilitatea autorului, a lui Chopin, fiind aceleași. Desenul de început, asemănător unui marș funebru își metamorfozează mesajul într-unul mai luminos dar discret, pe motivele din *Litwinka* de Karol Kurpiński, unul dintre cele mai revoluționare cântece populare poloneze. Pianistul Sandu Sandrin a realizat o interpretare care a ținut în permanență cont de cele două aspecte care se desprind din această lucrare: experiența compozitorului „pur” ca atare și cea a improvizatorului; au fost lesne de urmărit cele 2 ipostaze distincte, cu touché-ul nobil, egalitate și acuratețe maximă.

După aproape 2 ore de cântat, Sandu Sandrin a mai avut sursele necesare acordării tradiționalului bis: o *Mazurka* de Chopin. O sală caldă, prietenoasă, flori, felicitări...

Lansare discografică

Carmen MANEA

În pauza concertului simfonic din 4 iunie 2014, în foaierea Sălii Radio a fost lansat CD-ul cu lucrări concertante interpretate de violoniștii Gabriel Croitoru și Simina Croitoru, în colaborare cu Orchestra de Cameră Radio și cu Orchestra Națională Radio, aflate sub bagheta dirijorului Horia Andreescu. Evenimentul discografic a avut loc după prezentarea *Simfoniei Concertante K 364 în mi bemol major* de Mozart de către cei doi soliști, alături de Orchestra de Cameră Radio, condusă de Cristian Florea. În cadrul programului muzical dedicat unor creații mozartiene celebre, a mai evoluat în postură solistică Maria Florea, în *Concertul nr. 3 K 216 în sol major pentru vioară și orchestră*; în partea a doua a concertului a fost prezentată *Simfonia opus 40 K 550 în sol minor*.

CD-ul editat în condiții excelente la Casa Radio în 2013, cuprinde două lucrări de referință din repertoriul muzicii universale, pe care Gabriel Croitoru și Simina Croitoru le-au înregistrat în anul 2007 alături de cele două orchestre ale instituției, dirijate de maestrul Horia Andreescu. Ascultătorii vor aprecia desigur calitatea înaltă a CD-ului, percepută la toți parametrii muzicali și tehnici; menționăm valoarea de excepție a prestației artistice, precum și calitatea înregistrării, prezentarea realizată de muzicologul Grigore Constantinescu, fotografiile inspirate ale lui Virgil Oprina și grafica lui Daniel Ivașcu. La lansare au fost prezenți spectatorii care apreciaseră la superlativ interpretarea *Simfoniei concertante* de Mozart și a *Passacagliei* de Händel (în versiunea pentru vioară și violă, realizată de Halvorsen, pe care cei doi soliști au oferit-o la bis).

La lansarea discografică au participat și reprezentanți ai gazdelor, care au oferit detalii referitoare la realizarea proiectului. În continuare, microfonul le-a revenit soliștilor, care și-au exprimat bucuria de a fi cântat împreună și de a fi colaborat cu muzicieni de marcă de talia maestrului Horia Andreescu și cu membrii orchestrelor Radio.

Interpretarea *Simfoniei Concertante K 364 în mi bemol major* de Mozart, realizată în concert, ca și aceea prezentată pe CD, valorifică plenar talentul de excepție ale celor doi soliști; colaborarea lor la nivel conceptual și artistic conferă muzicii

Casa Radio, solistul se află într-o colaborare foarte bună cu dirijorul Horia Andreescu și cu Orchestra Națională Radio. Pe parcursul celor trei mișcări – *Allegro non troppo*, *Adagio* și *Allegro giocoso* -, Gabriel Croitoru dezvăluie un amplu diapazon de stări sufletești și

calitate sonoră, sinceritate și o intensitate lirică cu totul specială. Conturarea în aceeași manieră expresivă a temelor, dialogul plin de farmec și culoare a celor două instrumente cu orchestra, ca și reliefarea plină de naturalețe a imaginilor muzicale caracterizează o prestație de cel mai înalt nivel, în care se regăsesc respectul față de particularitățile stilistice ale lucrării mozartiene, dar și latura originală, creatoare a viziunii interpretative. Artiștii au evidențiat cu fantezie și dăruire frumusețea melodică a muzicii, contrastele dintre teme luminoase, pline de vervă și impetuoșitate ale mișcărilor rapide și cele marcate de frământări și accente dramatice din mișcarea lentă.

Concertul opus 77 în re major pentru vioară și orchestră de Johannes Brahms se numără printre preferințele violonistului Gabriel Croitoru. De-a lungul timpului, solistul a interpretat cu aceeași mare bucurie și pasiune aceasta capodoperă pe multe scene de concert, descoperind de fiecare dată alte detalii expresive ale acesteia. Pe CD-ul lansat la Editura

mijloace expresive. Tonul vibrant specific, venit din profunzimea sufletului, contribuie la redarea emoționantă a muzicii și la transmiterea mesajului plin de noblețe a acesteia. Împreună cu dirijorul și orchestra, solistul este un personaj activ în cadrul desfășurării acțiunii simfonice, acțiune articulată de la prima la ultima măsură într-o impresionantă continuitate ascendentă. Interpretarea de referință a partiturii brahmsiene impresionează prin realizarea transfigurărilor substanței dramatice, prin monumentalitate și prin plenitudinea sentimentelor pe care le evocă. În compania orchestrei dirijate de maestrul Horia Andreescu, violonistul Gabriel Croitoru oferă publicului o versiune originală, de înaltă ținută artistică a capodoperei brahmsiene. Într-o epocă marcată de conflicte și îngrijorări, muzica transmite bucurii, pasiuni, iluminări și speranțe, care exaltă și emoționează ascultătorii. Recomandăm călduros acest CD melomanilor și specialiștilor, care vor descoperi în el surse inepuizabile de încântare și de elevație spirituală.

Luiza Borac, un discipol lisztian

Grigore CONSTANTINESCU

Invitată în stagiunea Filarmonicii "George Enescu", pianista Luiza Borac a revenit pe locurile studenției, purtând în amintire anii primei tinereți, când cucerea melomanii, tot la Ateneul Român, prezentând în recitalul său **Studiile transcendentale** de Liszt. Indiferent de trecerea anilor, fama de interpretă lisztiană a rămas stabilă, la temelia carierei sale, artista uimind în continuare publicul prin virtuozitatea abordării partiturilor marelui maestru romantic. La această recentă apariție (mijlocul lunii iunie 2014) pe scena Ateneului Român, imaginea de demul s-a revigorat prin susținerea solistică - în compania Orchestrei simfonice a Filarmonicii dirijate de Kah Chun Wonh - a **Concertului nr. 1** de Franz Liszt. Desigur, experiența își spune

cuvântul, parcurgerea partiturii este trăită intens, claviatura se supune unei energii bine conduse. Fluidul romantic aparține unei muzicalități evolute, Luiza Borac având acum un repertoriu bogat, din perspectiva

căruia privește altfel pianistica romantică. Dar muzica lui Liszt este totuși mai mult decât un refugiu în lumea primei tinereți, iar d r a m a t i s m u l abordării o determină pe interpretă să d e pășească capcanele sau "frânele" de

înțelegere parțială, din partea dirijorului corean. Izolată în "singurătatea alergătorului de cursă lungă", Luiza Borac domină discursul concertant, impresionându-și ascultătorii. Pentru a le oferi o consolare față de spectacolul pianistic intens, cele

două bisuri au adăugat muzicii lui Liszt comentariile unor lieduri de Schubert. Înțelegerea olimpiană a marelui romantic ni-l dezvăluie capabil a depăși excesul tehnicii prin meditația poetică la care, ca și urmașii săi, a avut cale de pătrundere. Luiza Borac, amintindu-și de maestrul studiilor universitare, Gabriel Amiraș, și el un lisztian convins, re trăiește astfel trecutul pășind pe calea evoluțiilor spre noi și noi realizări potrivite personalității sale.

PS De curând Luiza Borac a cântat la Catedrala Saint Martin in the Fields din Londra, într-un recital prin care a lansat noul său CD dedicat lui Dinu Lipatti, un proiect realizat în colaborare cu ICR Londra și care s-a bucurat de un interes cu totul deosebit din partea publicului britanic. (M.C.)

Horia Maxim în Concertul de Grieg

Carmen MANEA

În zilele de 1 și 2 mai 2014, Filarmonica bucureșteană a fost gazda unui eveniment muzical de înaltă ținută artistică, realizat cu dăruire și profesionalism de dirijorul Urs Schneider, pianistul Horia Maxim și orchestra instituției; programul a fost alcătuit din **Concertul în la minor opus 16, pentru pian și orchestră** de Edvard Grieg și **Missa nr. 6 în mi bemol major, D 950** de Franz Schubert (în care, orchestra a colaborat cu corul pregătit de Iosif Ioan Prunner). Comentariul de față este dedicat exclusiv interpretării **Concertului** de Grieg, în care am surprins o viziune originală, ce diferă prin anumite trăsături de versiunile cunoscute anterior. Publicul are întipărite în memorie

imprimările celebrei partituri realizate de doi corifei ai artei pianistice românești: Dinu Lipatti și Valentin Gheorghiu. Întrebarea pe care și-au pus-o mulți spectatori era dacă pianistul Horia Maxim poate aduce ceva nou în tradiția interpretativă a concertului de Grieg. Răspunsul afirmativ și convingător a venit din însăși prestația solistului, care împreună cu dirijorul și orchestra a urmărit să evidențieze latura monumentală, tumultul interior și întreaga bogăție de sentimente pe care muzica le evocă. În timp ce îl ascultam, am constatat cu satisfacție că muzica i-a înflăcărat imaginația și că pianistul a descoperit noi semnificații în creația concertantă de anvergură, atât de apreciată de interpreții și de publicul de pretutindeni. Îmi aminteam

cuvintele profetice ale lui Liszt despre Grieg, pe care îl aprecia ca fiind „un talent viguros de compozitor, plin de gânduri, inventiv și de bună calitate, care urmând un drum natural se va ridica la un rang elevat”. Pianistul Horia Maxim are în repertoriul său un număr semnificativ de lucrări reprezentative, de la concertele de Mozart și Beethoven, la Ceikovski, Rahmaninov, Ravel, R. Strauss, Stravinski, Prokofiev, Șostakovici, P. Constantinescu și L. Dănceanu. În concertul de Grieg artistul a făcut dovada stăpânirii unei arte pianistice complexe, remarcabilă prin virtuozitate și bravură, prin transparentă și claritate, prin rafinamentul tușei care îi permite să realizeze o mare diversitate expresivă. Mai presus de acestea, pianistul este înzestrat cu o muzicalitate cuceritoare, care îi oferă prilejul evocării

unor imagini pline de farmec și culoare, dar și posibilitatea conturării unor momente marcate de intens dramatism și elan sentimental. În prima mișcare *Allegro molto moderato*, solistul și-a concentrat atenția asupra valorificării temelor energice, de anvergură pianistică (în care instrumentul este tratat orchestral), dar și a acelor care evocă lirismului sensibil, prospețimea și serenitatea. Împreună cu dirijorul și orchestra a realizat un caleidoscop de imagini muzicale emoționante. Cadența s-a remarcat prin dezinvoltură, impetuozitate și rafinament sonor. În mișcarea a doua, *Adagio*, publicul a fost profund impresionat de noblețea expresivă, redată cu dăruire și sinceritate; cântul pianistic a conferit vibrație și sens fiecărui sunet și motiv muzical. Îngemănând original cantabilitatea cuceritoare și avântul sentimental, artistul a acordat o atenție specială momentelor dramatice, de mare profunzime expresivă. Ca notă originală, am remarcat un plus de dramatism și tensiune în momentele de culminație. Cea de-a treia mișcare, *Allegro moderato molto e marcato*, i-a prilejuit

solistului ocazia de a-și dezvălui propria viziune artistică. Față de versiunile cunoscute la majoritatea pianiștilor, care vizează strălucirea, subtilitatea și latura dansantă a muzicii, Horia Maxim a adus un plus de spectaculos, de energie și grandoare. Interpretarea sa a redat în egală măsură caracterul pregnant ritmic, umorul și flexibilitatea discursului muzical. Finalul apoteotic, *fff pesante*, a încununat un parcurs plin de frenezie, de patos și vitalitate, în care pianistul și-a dezvăluit deplin talentul, excelențele calității instrumentale și creativitatea. Prestația solistului a beneficiat de susținerea eficientă, realizată la cote artistice superioare,

prin colaborarea fructuoasă cu dirijorul și orchestra. La bis, interpretul a oferit o versiune exemplară a **Studiului Nr. 7, opus 25 în do minor** de Chopin.

Evenimentul muzical de la Ateneu a confirmat necesitatea reevaluării și redimensionării periodice a creațiilor muzicale reprezentative. Horia Maxim știe că emoția estetică provenită de la o capodoperă se purifică și se intensifică odată cu trecerea timpului; grație interpretării sale, concertul de Grieg ni s-a părut mai frumos, mai cuceritor și mai strălucit. Mai mult ca oricând, publicul de astăzi are nevoie să contemple emoția elevată și superioara elaborare artistică a creațiilor muzicale autentice. O realizează ascultând interpretări de referință ca aceea de la Ateneul Român.

Anotimpurile lui Richard Galliano

Cleopatra DAVID

Stagiunea abia încheiată a Orchestrei de Cameră Radio a fost una dintre cele mai inspirate, fiind plină de evenimente inedite. Ansamblul are o mare flexibilitate sonoră, stilistică și chiar de statut, fiind când orchestră de tip mozartian, când formație de muzică

veche, când grup de soliști, ceea ce le permite membrilor săi să interpreteze de la muzică veche până la cea a secolului XXI. Astfel, stagiunea 2013 - 2014 a început cu un concert cameral condus de violonistul Liviu Prunaru (fără dirijor pe podium), iar închiderea a avut ca solist o stea a muzicii clasice și de jazz: acordeonistul Richard Galliano. În seara de 18 iunie, Sala Radio a devenit astfel neîncăpătoare pentru cei veniți să asculte muzica interpretată de binecunoscutul artist. Concertul a fost dirijat de tânărul Gabriel Bebeșelea.

Muzicianul francez de origine italiană Richard Galliano este deopotrivă interpret, compozitor, orchestrator și profesor, cariera sa fiind marcată de întâlnirea cu Astor Piazzolla în anul 1983. A realizat numeroase transcripții și lucrări originale pentru acordeon, iar înregistrările sale s-au bucurat de un succes imens, discul *New York Tango* primind numeroase premii.

Gabriel Bebeșelea este, la doar 27 de ani, dirijor principal la Opera din Iași. Talentul i-a fost remarcat la ediția din 2010 a Concursului "Jeunesses Musicales", unde a câștigat premiul I, iar în 2011 a fost titularul unei burse de asistență la Royal Concertgebouw Amsterdam.

Programul concertului din 18 iunie a reprezentat o provocare: *Anotimpurile* de Vivaldi versus *Anotimpurile* de Piazzolla. Dacă cele din urmă sunt scrise pentru bandoneon, versiunea realizată de Galliano după cele patru concerte pentru vioară și orchestră de Vivaldi ne-a făcut pe toți curioși. Acordeonul este vocea tango-ului, însă cum poți face un acordeon să sune baroc? Ei bine, Richard Galliano reușește din plin acest lucru. Instrumentul său se transformă în muzica lui Vivaldi într-o orgă portativă cu posibilități tehnice și expresive extinse. Fără a face nici un compromis stilistic, muzicianul s-a adaptat perfect scriiturii, iar pasajele de virtuozitate au fost cântate într-un tempo ce îți tăia răsuflarea, cu o acuratețe mecanică. Galliano a mărturisit că agilitățile sunt mult mai incomode decât pe vioară, însă acordeonul poate să transmită mai multă nostalgie. Prin aceste transcripții, muzica lui Vivaldi a câștigat o versiune plină de culoare și emoție. În același timp, sonoritatea acordeonului a fost perfect încadrată de cele două viori care au avut intervenții solistice (Anne Marie Ene și Bogdan Vuluță).

Concertele instrumentale au fost urmate în partea a doua a seriei de cele patru tangouri *Estaciones Porteñas* (*Anotimpurile* din Buenos Aires). Piese independente scrise inițial pentru bandoneon și cvintet de coarde și reunite sub acest nume, *Anotimpurile* lui Piazzolla dau o dimensiune implicată, pasionată față de cea contemplativă a lui Vivaldi. *Anotimpurile*, la fiecare dintre cei doi compozitori, semnifică lucruri diferite, potrivit esteticii și preocupărilor timpului la care au fost scrise. În cazul lui Vivaldi sunt descriptive, înfățișând timpul ciclic, transformarea naturii privită de mintea

umană. Piazzolla exprimă trecerea prin dans. Un dans în care timpul este măsurat, ticăie, creează evenimente și lasă urme. Spiritul care în muzica barocă este echilibrat, etern, meditativ este aici captiv în ițele jocului cotidian, trăind și murind cu fiecare întâmplare. Galliano desfășoară prin tonurile acordeonului un întreg set de afecte: tristețe, resemnare, pasiune, durere,

așteptare. Cu aceeași pasiune au însoțit tiradele acordeonului pasajele solistice ale violonistei Anne Marie Ene și ale violistei Eugenia Boboescu.

Și dansul inimilor a trebuit la un moment dat să ia sfârșit. Publicul, care a ocupat și o parte din scenă, nu a lăsat să se termine întâlnirea cu Galliano decât după trei bisuri. După finalul de stagiune din această neobișnuit de rece seară de iunie, vom aștepta cu nerăbdare următoarele concerte ale Orchestrei de Cameră Radio, care cu siguranță ne vor fermeca prin distincție și culoare. (Foto: Roza Zah)

Aida la O.N.B.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Stagiunea operii bucureștene a consemnat la mijloc de aprilie un nou moment de referință prin reluarea spectacolului cu Aida de Giuseppe Verdi. Pagină lirică de mare popularitate, Aida a trecut testul timpului fiind una dintre cele mai apreciate creații de operă semnate de Verdi, mărturie stând numărul impresionant al reprezentațiilor cuprinse în programele marilor teatre lirice ale lumii.

La București, pe scena Operei Naționale, Aida este unul dintre titlurile prezente constant în cadrul stagiunilor și se numără printre preferatele publicului, venit în număr

Daniel Magdal

mare și de această dată. Povestea exotică a prințesei etiopiene a fost pusă în scenă pe 11 aprilie sub bagheta dirijorului austriac Friedrich Pfeiffer, ce s-a aflat până nu demult și la pupitrul operii vieneze. Sub îndrumarea regizorală a lui Plamen Kartalov, distribuția acestui spectacol a prezentat asistenței una dintre cele mai frumoase versiuni ale dramei Aidei, care se îndrăgostește de Radames, conducătorul armatei egiptene ce îi atacă poporul. În acest sens, trebuie să remarcăm prezența ca invitată a sopranei clujence Carmen Gurban, care a realizat o Aida complexă și convingătoare. La început sfioasă și reținută în a-și recunoaște dragostea pentru Radames, Aida își păstrează delicatețea și sensibilitatea chiar și în momentele dramatice ale finalului în care coboară în mormânt alături de cel iubit. Totodată, Carmen Gurban, care a înzestrat-o pe Aida cu eleganța și rafinamentul ce o caracterizează și dincolo de scenă, a impresionat, o dată în plus, prin căldura glasului său și prin calitatea emisiei vocale.

O altă invitată în spectacol a fost mezzosoprana Andrada Roșu, de asemenea de la Cluj, ce a întruchipat-o pe Amneris, fiica faraonului egiptean. Cu o voce fermă și sigură, Andrada Roșu a construit o Amneris hotărâtă să

utilizeze orice mijloace în obținerea dragostei lui Radames, din punct de vedere muzical fiind de reținut calitatea registrului mediu al vocii sale și aspectul îngrijit al momentelor de cânt în acut. În sensul celor anterior notate, este de menționat secvența judecății lui Radames peste care se suprapune aria lui Amneris, îngrijorată de soarta celui iubit.

Referitor la cele două eroine ale operii, am putut remarca în concepția regizorală o accentuare a conflictului dramaturgic dintre ele, reprezentat atât prin antiteza caracterului lor – una este personaj pozitiv, cealaltă, personaj negativ – cât și prin contrapunerea condiției sociale a celor două: Aida, fiică a regelui etiopian ajunge sclavă pierzând toate privilegiile, iar Amneris, fiică a faraonului are totul la dispoziție.

În rolul lui Radames a fost distribuit, tot ca invitat, tenorul Daniel Magdal, care deși nu a fost foarte convingător în aria Celeste Aida din actul I, a compensat prin parcurgerea cu aplomb a rolului în restul operii, având un punct culminant spre final când a convins atât dramaturgic (a reliefat hotărârea lui Radames de a nu renunța la dragostea pentru Aida) cât și muzical, prin calitatea acutelor.

Dintre ceilalți soliști s-a remarcat baritonul Ștefan Ignat în rolul regelui Amonasro, care pe de o parte a impresionat, din nou, prin glasul său puternic, iar pe de alta a realizat un joc scenic mai aparte, în care regele a părut destul de familiar cu Radames în scena terțetului.

Alte aspecte interesante ale reprezentației au fost momentele coregrafice spectaculoase, Marșul Triumfal, realizat însă poate puțin cam superficial într-un tempo alert ce a făcut ca momentul să treacă aproape neobservat, scenele susținute de cor, și finalul dramatic în care personajele principale se resemnează în fața morții.

Reprezentație reușită a unuia dintre cele mai apreciate titluri din repertoriul liric, spectacolul cu Aida de

G. Verdi rămâne în memorie prin prestația de înalt nivel a sopranei Carmen Gurban și prin muzica splendidă a compozitorului italian, ce au impresionat încă o dată publicul iubitor de operă.

Cu Cristian Oroșanu despre Kamerata Kronstadt

Grigore CONSTANTINESCU

De-a lungul ultimului an, până la începutul lui 2014 am urmărit diferite informații privind pregătirile și începutul activității formației Kamerata Kronstadt. Cum mi se pare firesc ca istoria acestei să continue, la fel de necesar este să "prindem", din primul moment existenței sale, idei ordonatoare, principii ale pornirii în viață, începând cu locul de naștere, Brașovul. Consider că sunt informații ce ar putea fi denumite, la modul general, documentări premonografice.

Cristian Oroșanu, ca inițiator, am dorința să aflu cum și de unde s-a pornit. Care a fost ideea dintâi?

*Am pornit de la două elemente convingătoare: entuziasmul unor muzicieni brașoveni și deschiderea noii săli de concert **Patria**, în toamna anului trecut. Chiar dacă majoritatea participanților au o vârstă sub 30 de ani, nu am intenția de a crea o alta "orchestră de tineret", pe lângă nenumăratele formații de acest gen care apar în lumea muzicală clasică. Inițiativa aparține nu doar mie, ci și unui număr considerabil de colegi care doreau să mă vadă la pupitrul unei astfel de formații camerale la Brașov.*

Există un mod de a elabora repertoriului, de a construi programele? Baza proiectului vine de la crearea unui eveniment ce se deosebește de celelalte manifestări ale stagiunii muzicale?

Desigur, ființarea unei orchestre de cameră cu stagiune

*permanentă, completează viața muzicală brașoveană cu un repertoriu specific. Pe lângă Filarmonica Brașov și Opera Brașov, **Kamerata Kronstadt** își croiește un drum original, particular, mai ales prin alegerea acestui repertoriu.*

De unde vin membri formației, câți sunt, care este condiția colaborării sub acest titlu?

Majoritatea muzicienilor provin din Filarmonică și de la Operă. Încă nu este o formație fixă, unii vin, alții pleacă, probabil că va

primul an, Care a fost cel mai izbutit?

Din ianuarie și până în iunie am avut un număr de 6 concerte, unul mai reușit decât altul! Ne bucurăm deja de un public numeros și entuziast.

În afara dirijorului Cristian Oroșanu, au mai fost solicitați și alți șefi de orchestră?

Concertul de Paște din luna aprilie a fost dirijat de Ștefan Schlandt, în rest toate concertele s-au desfășurat sub bagheta mea. Situația financiară nu ne permite

dura o vreme până se va stabili. Criteriul principal este entuziasmul și dorința de a face muzica la un nivel cât mai înalt. Cel puțin deocamdată nu există un stimulent financiar important.

Au existat modele stilistice, ideatice organizatorice de la care s-a pornit arhitectura **Kameratei Kronstadt**?

*Da, am urmat modelul formațiilor asociative din Europa de vest, cum ar fi **Orchestre Lamoureux**, pe care eu am dirijat-o cu mare plăcere. Aceste formații au o tradiție îndelungată în Europa și reunesc muzicieni din diverse orchestre, care doresc să se întâlnească, să colaboreze și în afara "serviciului" de la operă sau filarmonică.*

Câte concerte au fost în

deocamdată dirijori invitați, pe lângă soliștii de valoare pe care-i prezentăm publicului brașovean. Eu pot lucra gratis, dar nu pot impune nimănui acest regim de colaborare.

Sunt interesat de impresarierea și recrutarea soliștilor, deoarece am remarcat, în primele ieșiri în public, destul de multe nume de seamă

Soliștii sunt colegi și prieteni cu care am avut ocazia să colaborez până acum de-a lungul carierei și pe care-i apreciez în mod deosebit.

La modul unei sincerități posibile, a fost o primă parte de stagiune de succes? Merită efortul?

Aitudinea muzicianului care vine să cânte de plăcere e rară, și cred că ea reflectă în primul rând satisfacția succesului!

„CARMINA DACICA” la 50 de ani activitate

Damian VULPE

Puține sunt formațiile corale care azi își pot număra în ani activitatea, ajungând la 50, o jumătate de veac și mai ales dacă ne gândim la cele alcătuite în perioada nu prea ușoară de după mijlocul secolului trecut. „Carmina Dacica” a reușit să se mențină în toți acești ani în primul rând datorită dorinței celor care se dedică artei cântării corale și în deosebi dirijoarei care și-a implementat întreaga-i ființă în stimularea continuării unui frumos și înălțător ideal. Poate azi corala feminină „Carmina Dacica” este aproape singura formație corală din slăvita țară a corurilor de altă dată a Banatului a Timișoarei în special care a trecut de la vremea Cântării României la timpurile noastre când mijesc noi perspective în mișcarea corală. Sufletul care a asigurat această continuitate a fost desigur perseverența și tenacitatea dirijoarei Flora Toth din fruntea ansamblului din 1986.

Inițiatorul și cel care i-a dat frumosul și semnificativul nume a fost Mircea Ildvoreanu care a strâns un grup de tinere cadre didactice de specialitate sau nu, dornice să cânte, și fapta a dat roade și a adus aprecierile meritate. Au contribuit la evoluția

ansamblului care a devenit numeric mai mare, un adevărat Cor de cameră alcătuit desigur numai din voci feminine, subsemnatul care am căutat să introduc în repertoriu și muzică mai apropiată de zilele noastre bine cotate de juriile concursurilor de atunci urmat fiind de mai tânărul Marius Tănăsescu directorul de atunci al

Liceului de Muzică și dirijorul Orchestrei de cameră al Sindicatului Învățământ. Tot de Învățământ aparține și Corul de care răspundea Maria Pătrașcu o iubitoare a fenomenului artistic pe care s-a străduit incontestabil să-l promoveze.

Alte perspective a avut ansamblul și dirijorul ei după 1990. În primul rând libertatea de a se întruni, de a alege repertoriul sau de a-și coordona activitatea de la repetiții la concerte sau deplasări, și aici mă gândesc mai ales la cele peste hotare mult mai lesnicioase și realizabile. Efectele au fost sesizabile și felul în care s-au prezentat, au cântat și sau angrenat în misiunea de promovare a artei corale a cântării colective.

Noile condiții după 1990 au dat și activității corului noi preocupări, acelea de a-și etala capacitățile interpretative într-o arie mai mare și de a duce peste granițe muzica autohtonă cu specificul și frumusețile lui. Astfel au început participările la diferite concursuri și festivaluri dar și simpla prestație concertistică într-o seamă de țări mai puțin sau mai mult prestigioase în arta cântării corale. Au fost incluse în deplasările peste hotare țări începând cu vecina Ungaria, Slovacia Austria, Germania, Elveția, Italia, Franța dar și mai îndepărtatele Spania și Cipru chiar, prezentându-se mai mult decât onorabil în fața unor jurii, dacă era vorba de concursuri sau în fața publicului și el la fel de pretențios, care le-a răsplătit efortul cu avalanșe de aplauze.

Acum concertul aniversar ce a marcat cei 50 de ani de existență de activitate prodigioasă de succese pe felurile estrade de concert vine să încununeze aceasta și să demonstreze încă odată publicului timișorean ce sunt în stare coristele în frunte cu conducătoarea lor din corala „Carmina Dacica” acum sub oblăduirea Casei de cultură a Municipiului. La acest eveniment a fost invitată și o formație cu care s-a realizat un schimb artistic: Corul Mișcării Progresive din Larnaca în frunte cu dirijorul ei Marios Lysandrou care ne-au prezentat o suită de piese bazate pe ritmuri populare specifice semnate de compozitori dintre care cel mai cunoscut nouă este Miki Theodorakis.

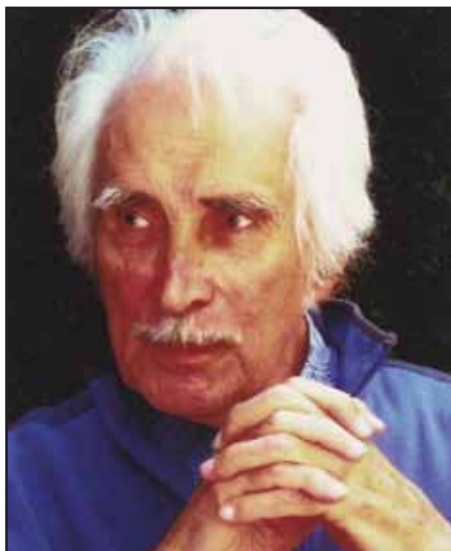
Corul sărbătorit a evoluat cu două prestări etalându-și capacitățile interpretative sub conducerea Florei Toth, la început cu o serie de lucrări din literatura universală ca apoi să revină cu o salbă de piese autohtone, primite cu entuziasm de public.

La sfârșit au fost invitați pe scenă și fostele coriste prezente în sală pentru a cânta împreună două piese din repertoriul bine cunoscut și desigur „La mulți ani” ce dorim cu toții formației aniversate.

In memoriam

La împlinirea unui an de când muzicianul al plecat din mijlocul nostru Aula palatului Cantacuzino a găzduit, în prima săptămână la lunii iunie, un portret componistic dedicat lui Radu Paladi, "*In memoriam*". Ideea acestei comemorări, sugerată de soția artistului, Marta Paladi, a găsit sprijinul convenit din partea Muzeului Național "George Enescu" precum și a Uniunii Compozitorilor, cu ecou în sufletul interpreților invitați să cânte o parte dintre creațiile muzicianului. Urmărind concertul, ne-am putut imagina un autentic "film al carierei" componistice semnate de Radu Paladi de-a lungul vieții sale, începând cu creațiile pianistice ale anilor '50, reflectare a preocupărilor de interpret concertant al discipolului Floricăi Muzicescu. Am ascultat o lucrare ce dezvăluia gândirea dezvoltătoare a reactualizării formelor barocului, **Preludiu și fugă pentru pian** (1955), într-o redare de amplitudine sonoritate simfonizantă, aparținând lui Viniciu Moroianu. Tripticul pianistic al programului s-a întregit cu **Rondo a Capriccio** (1954), în scriitură virtuoasă mendelssohniană, nu lipsită de nuanțe și ritmuri românești, oferit spre audiție cu limpede expresie pianistică de Mihai Măniceanu și, dintr-o perspectivă a proporțiilor valorice cu exercițiu clasic, **Tema cu variațiuni** (1950) realizată de un foarte tânăr instrumentist, abil în nuanță și sonoritate, Stefan Tolea. Desigur, așteptam cu vădit interes prima audiție absolută a **Cvartetului de coarde nr. 2** care, la o distanță considerabilă de timp față de primul cvartet, încheia în 2013 arcada muzicii de cameră. O versiune de convingătoare implicare în sugestiile acestei partituri, finalizate în ultimul an de viață, audiția a fost redată la nivel de excelență în discursul **Cvartetului "Profil"** (Diana Moș, Petru Nemțeanu, Marian Movileanu, Mircea Marian) impunând subtilitatea alcătuirii arhitectonicii, vigoarea tematicii în care filonul melosului românesc se află la temelia unui stil contemporan prin ideatică și formă, cu pregnantă originalitate, propriu gândurilor creatorului ce-și făurea fără odihnă propriu drum în muzică. De altfel, aceiași constatare se conturează și în privința liedurilor și duetelor (2008-2013) oferite în microrecitalul vocal a doi cântăreți de mare valoare – soprana Nicoleta Ardelean și bas-baritonul George Crăsnanu, care la prima audiție a lucrărilor au apărut în fața ascultătorilor în compania compozitorului. Acum, cu pianistul Viniciu Moroianu, ne-au călăuzit pe drumul unui florilegiu poetic ce adăuga versurilor lui Eminescu pe cele ale lui Goșbuc, Alecsandri și Bacovia. Urmărind cu atenție muzica lui Radu Paladi,

impresionează culoarea sonoră a cuvântului, depășirea romantismului versurilor, spre o tălmăcire actuală, de o evidentă modernitate ca stil și expresie. Mai cu seamă în ce îl privește pe Eminescu, pentru care compozitorul avea o profundă admirație, traducerea muzicală are o amprentă prozodică ce nu-și află asemănarea în multitudinea pieselor vocale existente la noi în literatura de gen. Două cantate pentru cor mixt și pian, au adus în final ceva din marele spectacol coral, ca dominantă a creației paladiene de-a lungul deceniilor (dirijor Valentin Gruescu, la pian Mihai

Măniceanu, Corala "Ioan-Hristu Danielescu", împreună cu clasa de ansamblu și dirijat coral a UNMB). **Flăcăriuța** (1955) preceda una din capodoperele compozitorului, **Dar de nuntă** (1957), lucrare distinsă cu Premiul I și Medalia de aur la Concursul internațional de creație muzicală, Moscova-1957. Suficient pentru a reintra în lumea măiestriei compozitorului, mereu impresionant prin modul personal de a împlini imagistica sonoră în dialog cu epoca. Portretul componistic a devenit astfel o demonstrație de contemporaneitate a artei și personalității lui Radu Paladi, neostenit șlefuitor al partiturilor sale, fie că evocăm includerea în repertoriu a **Concertului pentru pian** sau, până în ultimele momente ale existenței sale, desăvârșirea partituri **Concertului pentru vioară**. Aminteam că ideea întregii manifestări a pornit de la Marta Paladi, în scopul de a reuni prieteni, admiratori, interpreți, discipoli ai artistului. Dintre cei care, cu sufletul, a fost prezent în aula Palatului Cantacuzino, plină până la refuz, prietenul cel mai apropiat și colegul de generație Pascal Bentoiu a adresat ascultătorilor un cuvânt-scrisoare de evocare ce a însoțit muzica, pe orizonturile amintirii celui care rămâne, în Panteonul artei muzicale românești, pianistul, dirijorul, compozitorul Radu Paladi.

Grigore CONSTANTINESCU

Radu Paladi

În grupul compozitorilor între 20 și 30 de ani, în interiorul căruia – cu mulți ani în urmă – ne selectasem fiecare prietenii de artă și de suflet, plutea convingerea că Radu era „cel mai talentat” între noi toți. Și într-adevăr toată ființa lui respira pasiunea și dăruirea pentru muzică, întărite, acestea, de posibilități imaginative cu totul excepționale. Lucrarea care ne-a convins pe toți a fost minunatul **Quartet de coarde nr. 1** din 1955, care prin reușitele sale instrumentale ne uimea pe noi, cei de formație violonistică. Era totuși vorba de un pianist. Dar ce pianist! Rămân neuitate serile în care Radu improviză, cu o facilitate dezarmantă, însă memorabile nu doar pe planul performanței artistice, cât mai ales pe cel al caldilor relații umane. Pentru că Radu avea darul și harul prieteniei și al generozității. Într-un moment când soarta ne lovise din greu (la cutremurul din 1977), Radu și Marta ne-au găzduit în casa lor aproape un an întreg, cu o delicatețe și o bunăvoință incredibile. Sunt acestea lucruri ce nu se pot uita și care mărturisesc despre fondul real al ființelor pe care destinul ni le-a ivit în cale. Era un om fermecător, cu care – chiar când părerile noastre se deosebeau – îmi plăcea să stau de vorbă, să depăn amintiri, să comunic, fie și prin tăcerea pe care ne-o respectam reciproc. A fi de acord asupra valorii unei piese, unui compozitor, unui interpret, unui dejun ales sau unui poem, era o bucurie calmă, unică în substanța ei, și ea se producea totdeauna.

Prietenul mi-a încălzit inima, compozitorul m-a încântat prin originalul său **Concert pentru pian și orchestră**, prin spiritualul **Cvintet de suflători**, prin corurile eminesciene (datorită cărora, în treacăt fie amintit, ne-am întâlnit pe aceleași trei Sonete de dragoste: **Afară-i toamnă, Sunt ani la mijloc, Când însuși glasul...**).

E de prisos să spun cât m-a îndurerat pierderea lui Radu, nu în esența ei, căci toți plătim acest tribut, cât mai cu seamă prin ciudătenia și absurdul împrejurărilor. Oricum, imaginea sa rămâne pentru mine, ca și pentru mulți alții, neînchipuit de vie și de luminoasă.

Pascal BENTOIU
(iunie 2014)

Cântări la Vecernia și Utrenia Sfinților românilor

În prefața volumului, frumos intitulată „Cununa de Sfinți români”, Preafericitul Părinte Patriarh spune: „Anul acesta se împlinesc 300 de ani de la scrierea celui mai vechi manuscris psaltic românesc (1713) de către protopsaltul Mitropoliei Țării Românești, Ieromonahul Filothei sin Agăi Jipei, cel care a început procesul de „rumănire” a cântărilor bizantine, cu binecuvântarea Sfântului Mitropolit Antim Ivireanul, în vremea Domnitorului martir Constantin Brâncoveanu. De cercetarea și punerea în valoare a operei marelui protopsalt Filothei s-a ocupat tot alcătuitorul prezentei lucrări, Preacuviosul Arhidiacon prof. univ. dr. Sebastian-Barbu Bucur, membru în **comisia sinodală de muzică psaltică și liniară**, înființată la inițiativa Noastră, prin Hotărârea Sfântului Sinod din 25 februarie 2009”.

Așadar, primul care s-a încumetat să facă o carte de Psaltichie în limba română, adaptând textele românești – luate fie din manuscrise existente fie din traduceri făcute de el personal – la melodiile tradiționale bizantine și invers, a fost Filothei sin Agăi Jipei, unul din luminătorii neamului românesc de la sfârșitul sec. XVII și începutul sec. XVIII.

Psaltichia sa este prima și cea mai importantă și mai cuprinzătoare operă muzicală ecleziastică în limba română – cuprinzând aproape toate cântările slujbelor din timpul anului bisericesc, 1255 de cântări care, transmițându-se din manuscris în manuscris, va străbate vremurile timp de douăsprezece decenii până la anul 1830.

La sfârșitul manuscrisului, Filothei scrie: „Precum doresc cei ce vâslează pe Mare, a ajunge la liman, așisderea și eu, nevrednicul, a vedea sfârșitul acestor Vlahomusichii, leat 7222 dechembrie 24” adică 24 dec. 1713.

Acesta este evenimentul de care pomenește Preafericitul Părinte Patriarh Daniel în prefața primului volum de slujbe ale Sfinților români, opera muzicală a lui Filothei sin Agăi Jipei *Psaltichia românească* de care m-am ocupat aproape un sfert de secol și pe care Uniunea Compozitorilor Români a publicat-o în 4 mari volume peste 2000 de pagini, eveniment care va fi sărbătorit printr-un simpoziu internațional – „300 de ani de la Rumănire a cântărilor ecleziastice”, comemorat de către Patriarhia și Academia Română, organizat de către Universitatea Națională de Muzică din București prin străduirea domnului Conf. Univ. dr. Nicolae Gheorghii și care va avea loc pe ziua de 12 decembrie în sala George Enescu, Universitatea de Muzică George Enescu din București.

În partea a doua a expunerii noastre prezentăm pe scurt volumul **Cântări la Vecernia și Utrenia Sfinților români** apărut de curând, plecând tot de la Prefața alcătuită de Preafericitul Părinte Daniel frumos intitulată: **Cununa de Sfinți români**.

„Pe la 1300 – spune N. Iorga – nu era altă școală decât a mănăstirilor și a bisericilor. Călugării aveau nevoie de slujbă, mănăstirile aveau nevoie neconținut de călugări noi, țării îi trebuiau vlădici, în biserici mari se cereau dascăli cu bun meșteșug de **citire și cântare** /...”

Sunt nenumărate mărturii că, de-a lungul secolelor, ierarhii Bisericii noastre s-au preocupat permanent de promovarea muzicii sacre. Beneficiind și de mijloacele moderne Radio și T.V. Trinitas, Preafericitul Patriarh Daniel este socotit pe bună dreptatea cel mai mare promotor al muzicii ecleziastice.

În acest sens, la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel s-a înființat o **subcomisie sinodală de muzică liniară**, aprobată de Sfântul Sinod din 25 februarie 2009, nominalizând ca responsabili pe: Părintele Profesor Nicu Molfoveanu,

Părintele Nicolae Necula și pe Arhid. Sebastian-Barbu Bucur în vederea alcătuirii unui Dicționar de muzică bisericească ale cărui principale capitole și direcții de dezvoltare sunt următoarele: **A.** Etape importante în istoria muzicii românești; **B.** Școli și curente de muzică bisericească românească; **C.** Personalități ale muzicii bisericești românești (protopsalți, compozitori și dirijori); **D.** Terminologia tehnică și teologică în muzica bisericească; **E.** Manuscrise și tipărituri românești de muzică bisericească în țară și în străinătate, dicționar care a și apărut de curând cu binecuvântarea Părintelui Patriarh Daniel, la Editura Patriarhiei Bazilica 2013.

În această acțiune de mare importanță pentru Biserica Ortodoxă se înscrie și strădaniile multor imnografi în frunte cu Preasfințitul Ioachim Băcăuanul precum și alcătuirea de slujbe ale sfinților români așezate pe neume psaltice.

Am fost deseori întrebat când am scris aceste slujbe și care este prima slujbă pe care am scris-o. Cântări psaltice am scris încă din tinerețe și mai ales în anii 1982-1985 când, fiind la Sfântul Munte, Părintele Petroniu, egumenul Chinovului Prodomu, cunoscându-mi pregătirea și priceperea întru cele ale psaltichiei, m-a îndemnat să pun pe neume psaltice cântări pe care le-am și interpretat acolo la slujbe.

Slujbe de sfinți români am scris începând cu mulți ani în urmă, majoritatea fiind scrise în liniștea chiliei mele de la Mănăstirea Cheia-Teleajen. Aceste slujbe – trei volume – au fost aranjate calendaristic în anul 2009, de către Părintele consilier patriarhal, când le-a prezentat Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru aprobare.

Care este prima slujbă pe care am scris-o, nu-mi aduc aminte dar printre primele a fost și cea a Sfântului Ioan cel Nou de la Neamț – acum 17 ani – scrisă la cerința Înalț Preasfântului Mitropolit Daniel și tipărită la Trinitas, Editura Moldovei și Bucovinei, Iași, 1996, cu prilejul târnosirii Catedralei Sf. Ioan Hozevitul din incinta seminarului teologic din Mănăstirea Neamțu.

În creația de monodii psaltice am urmărit permanent „procesul de rumănire”, prozodia și accentul graiului românesc. „Să cântăm așa cum vorbim” am spus adesea studenților de la Universitatea Națională de

Muzică din București.

Tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel în Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă București, 2013, volumul apare sub iscălitura Părintelui Profesor universitar Arhid. Sebastian-Barbu Bucur, majoritatea textelor literare fiind alcătuite de Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, arhieru vicar al Episcopiei Romanului și diortosite de Comisia liturgică a Arhiepiscopiei Bucureștilor și de Sinodul Mitropolitan al Muntenie și Dobrogei.

Volumul I **Cântări la Vecernia și Utrenia Sfinților români**, cuprinde slujbele: Sf. Cuvios Dionisie Exiguul, Sf. Cuvios Onufrie de la Vorona, Sf. Ierarh Iosif de la Partoș, Sf. Ierarh Teodosie de la Mănăstirea Brazi, Sf. Voievod Neagoe Basarab, Sf. Ierarh martir Antim Ivireanul Mitropolitul Țării Românești, Sf. Ierarh Iachint Mitropolitul Țării Românești, Cuviosul Paisie de la Neamț, Sf. Cuvios Grigorie Decopolitul și Sf. Andrei, Apostolul românilor.

Și pentru că Preafericitul Părinte Patriarh DANIEL este Omul care a înțeles perfect legătura pe care o face melosul bisericesc între spațialitatea și temporalitatea sacră, promotorul muzicii psaltice autentice prin mijloace moderne și prin concursuri anuale de creație psaltică și corală, cu smerenie dedic acest volum precum și cele care vor urma Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Sebastian-Barbu BUCUR

Recital Beethoven

În 27 iunie 2014, la Sala Radio a fost programat un recital extraordinar Beethoven, care i-a avut ca protagoniști pe pianistul **Valentin Gheorghiu** și pe violonistul **Gabriel Croitoru**. Evenimentul care a marcat închiderea stagiunii de concerte organizate de Radiodifuziune, face parte din proiectul dedicat *Integralei sonatelor pentru pian și vioară de Beethoven*; în semn de omagiu și aleasă prețuire, maestrului Valentin Gheorghiu i-a fost încredințată inaugurarea noului pian de concert Steinway, recent achiziționat de instituție. Spectatorii care au umplut până la refuz sala de concert au avut bucuria de a asculta capodoperele beethoveniene într-o interpretare de referință. Artiștii au selectat trei sonate în tonalități majore, pe care le-au prezentat în ordinea numerotării lor de către autor: *Sonata nr. 1 în re major, opus 12*, *Sonata nr. 5 în fa major, opus 24 „a primăverii”* și *Sonata nr. 8 în sol major, opus 30*. Remarcabile prin frumusețea, prin ineditul, prin bogăția expresivă și prin profunzimea semnificațiilor, sonatele lui Beethoven se bucură și astăzi de un interes excepțional atât din partea interpreților, cât și a publicului. Ascultându-i pe cei doi artiști mi-am dat seama de calitățile care îi fac unici în peisajul muzicii actuale. Maestrul Valentin Gheorghiu este pianistul care nu a abdicat niciodată de la propriile comandamente legate de idealul interpretativ. La venerabila sa vârstă, artistul conferă o expresivitate aparte fiecărui sunet și detaliu din partitură, posedă o paletă dinamică și agogică rafinată, o sonoritate vie, diferențiată cu subtilitate, în care momentele de poezie inefabilă, alternează cu imaginile strălucitoare, pline de prospețime și vigoare. Gabriel Croitoru, cu tonul inconfundabil, marcat de lirism și de pasiune, trăiește la cote maxime toate evenimentele care alcătuiesc discursul muzical. Împreună, interpreții se ascultă, se urmăresc, dialoghează, își dozează intensitatea, se completează firesc și prezintă ideile muzicale într-o manieră unitară, plină de fantezie și dăruire. În frumoasa lor colaborare artistică, fiecare concert a fost un episod dintr-o experiență muzicală inedită, fiecare apariție pe scenă a însemnat un mod de cunoaștere, de exprimare specifică, de comuniune și de creație. Pe lângă prețuirea și stima profesională reciprocă, pe cei doi minunați interpreți îi leagă și o frumoasă prietenie. Ascultându-i în recitalurile pe care le-au prezentat de-a lungul timpului, am conștientizat importanța rolului creator al interpretului în evidențierea expresivității și mesajului partiturilor muzicale.

În *Sonata nr. 1 în re major, opus 12* de Beethoven, artiștii au dezvăluit un diapazon bogat de imagini și de stări sufletești. Au evocat cu multă fantezie caracterul optimist și exuberant al temelor din mișcările rapide, precum și cantabilitatea cuceritoare a mișcării mediane. Deosebită de alte versiuni interpretative (care se concentrează pe sublinierea pregnanței ritmice), a fost abordarea teme refrenului rondo-ului, căreia artiștii i-au reliefat aspectul dansant și melodicitatea plină de grație și eleganță.

În *Sonata nr. 5 în fa major, opus 24, „a primăverii”*, aceștia au creionat cu măiestrie și sensibilitate

imagini și sentimente contrastante, de la serenitate și lirism contemplativ, la elan și frenezie. În redarea muzicii, am admirat la superlativ latura artistică, precum și aspirația compozitorului spre acordul cu sine însuși și cu lumea. O înțelegere desăvârșită i-a unit pe cei doi mari artiști, care au trăit cu emoție aceeași experiență. Prima mișcare a impresionat prin frumusețea și rafinamentul sonorității, prin firescul cu care au fost conturate temele lirice de largă respirație, dar și imaginile luminoase, pline de energie și tensiune. Mișcarea a doua s-a remarcat prin lirismul interiorizat, marcat de poezie și noblețe. În *Scherzo*, artiștii au dezvăluit o paletă dinamică și o pregnanță ritmică fără egal, menite să valorifice conținutul contrastant al mișcării în cadrul arhitecturii lucrării. Finalul le-a prilejuit interpreților ocazia de crea tablouri de mare sensibilitate și candoare și de a evoca nobile sentimente.

Sonata nr. 8 în sol major, opus 30, a încheiat seara muzicală memorabilă într-o atmosferă luminoasă, plină de farmec și optimism. De la debutul primei mișcări, în care tema întâi este prezentată la unison, și până la finalul *Allegro vivace*, audiența a fost fascinatată de prospețimea imaginilor, de frumusețea sonorității, de sinceritatea exprimării, de entuziasmul și de bucuria artiștilor de a cânta împreună și a descoperi mereu alte fațete ale capodoperei muzicale. În mișcarea a doua ei au valorificat la maximum frumusețea discursului muzical și valențele expresive ale tonalității mi bemol major, au transmis cu multă dăruire și sensibilitate sentimentele compozitorului. În cele trei bis-uri, maeștrii au oferit fragmente din sonate de Beethoven: partea lentă din *Sonata a II-a*, *Scherzo* din *Sonata a VII-a* și au repetat finalul *Sonatei a VIII-a*.

Marcată de emoție, alături de cei prezenți la eveniment, am încercat să-mi explic de ce interpretarea a avut un impact atât de puternic asupra spectatorilor. Prestația originală a celor doi maeștri nu evocă doar întâmplări și personaje, ci transmite experiențe; nu povestește numai acțiuni, ci afirmă valori; nu narează doar, ci semnifică. Cu harul specific, artiștii dezvăluie publicului ce

este fundamental, îi relevă ce este autentic, verifică ce este necesar, creează momente de emoție intensă și de elevație spirituală. Valentin Gheorghiu și Gabriel Croitoru abordează interpretarea ca pe o misiune și opera ca pe un mesaj; de aceea, fiecare apariție a lor pe scenă are valoare de unicat.

Carmen MANEA

Concerte

Gabi MATEI

BILLY IDOL. Nonconformistul muzician la Arenele Romane din Bucuresti, a doua oară în România. De admirat forma excelentă în care se află artistul, la 59 de ani. N-au lipsit hiturile **“Cradle of Love”**, **“Dancing with Myself”** și **“Flesh for Fantasy”**, nici momentele lirice - **“Sweet Sixteen”**, **“Eyes Without a Face”** și **“Rebel Yell”**. La bis **“White Wedding”** și **“Mony Mony”**, Excelentă formația lui **Billy**, dominată de chitaristul Steve Stevens. Un spectacol impecabil.

„ROCK LA DUNĂRE”. Ideea organizatorilor din Galați a fost să convoace „nume” din țări prin care trece Dunărea - Croația, Serbia, Bulgaria, Ucraina și Austria, suplimentate cu **Uriah Heep** (Anglia) și Zdob și Zdob din Rep. Moldova. În prima zi au concertat Rock Incorporation și Coco (formații românești), urmate de Sane și Drito din Croația, Holograf. A doua zi - Proiectul Tivodar, Greenish și Interzis, bulgarii de la Stereorush, Trooper, Zdob și Zdob. A treia zi - The Mother of Night (Ucraina) și Coffeeshock Company (Austria), Diesel, Cristi Minculescu - Nuțu Olteanu super-grup. Festivalul s-a încheiat cu britanicii de la Uriah Heep. Veterani energici care ne-au adus aminte de celebrele *Lady in Black* și *Easy Livin’*.

BOB DYLAN. Unul dintre evenimentele de rock clasic ale anului a fost concertul Bob Dylan de la **Sala Palatului**, la a doua vizită în România. O importantă figură artistică a ultimelor decenii, în vârstă de 73 de ani, ne-a oferit piese precum **“She Belongs to Me”**, **“What Good Am I”**, **“Pay In Blood”**, **“Scarlet Town”**, **“Long and Wasted Years”** (ultima piesă) și un bis format din **“All Along the Watchtower”** și **“Blowin’ in the Wind”**. Instrumentiști statici, iluminare minimalistă, sonorități

country!, iar glasul lui Dylan – total ruinat. Se dorea a fi un eveniment major: dar o emblemă a muzicii folk-rock trebuie să știe să-și păstreze respectul nostru. O neașteptată dezamăgire.

TORI AMOS. Opt nominalizări la premiile Grammy, cu un stil greu de încadrat într-un singur gen muzical

(*Piano rock, baroque pop*), a cântat pe scena Arenelor Romane din București, după 7 ani de la prima întâlnire cu publicul nostru. Singură pe scenă într-un decor

Tori Amos

minimalist, recuzita fiind pianul și o claviatură, reușind să.... îndepărteze norii. Concertul a început cu **“Parasol”**, urmată de **“Crucify”**, **“Carbon”**, **“Weatherman”**, apoi **“Cloud on my Tongue”**, **“Sugar”** și **“Precious Things”**, păstrând pentru bis alte patru piese: **“Cornflake Girl”**, **“Bouncing off Clouds”**, **“Trouble’s Lament”** și **“1000 Oceans”**. Un public “specializat” a savurat fiecare melodie.

IAN ANDERSON (JETHRO TULL). Excentricul muzician, alături de o formație de acompaniament, a oferit un show de excepție la Sala Palatului, al patrulea concert în România, în care a combinat intervenții la flaut cu muzică rock, jazz, blues și folk. Show-ul a început cu piesa **“Living in the Past”** și cu un Ian Anderson demonstrând o condiție fizică excelentă, cu piruete, salturi și cu „marca” sa - statul într-un picior în timp ce cântă la flaut. Playlistul a fost ales din întreaga istorie a formației Jethro Tull, inclusiv piese de pe cel mai recent album: **Mother Goose**, **Thick as a Brick**, **Sweet Dream**, **Bourée**, **Songs from the Wood**, **Aqualung**. Anderson ne-a demonstrat că vârsta nu e deloc un impediment în muzică: a impresionat printr-un timbru al vocii care rămâne inconfundabil, încheind în forță un show memorabil cu cea mai așteptată piesă a seriei: **“Locomotive Breath”**,

Cartea de jazz în România

Florian LUNGU

Între manifestările adiacente evenimentului „Jazz Bucharest Festival 2014” organizat de **Centrul Cultural ARCUB** s-a impus la loc de cinste, joi 3 iulie a. c. ora 12 la Hanul Gabroveni, dezbaterea cu tema „Cartea românească de jazz” ce a prilejuit o benefică evaluare a producției editoriale proprii jazzologiei autohtone

originale; în aceeași ordine de idei au fost consemnate și cele câteva traduceri din literatura internațională de gen. Dintru început s-a constatat slaba prezență în librării în anii comunismului a unor lucrări aparținând acestei ramuri a muzicologiei – să amintim fugitiv „Jazzul – o poveste cu negri” de **George Sbârcea** (Editura Muzicală, 1974), „Dicționar de jazz” de **Mihai Berindei** (Editura Științifică și Enciclopedică, 1976), „Cutia de rezonanță” de **Virgil Mihaiu** (Editura Albatros, 1985) și două traduceri, „Louis Armstrong Sachmo, viața mea la New Orleans”, „Jazzul – oameni și probleme” de **André Hodeir**.

Prin contrast, a fost revelat numărul substanțial de lucrări editate după 1990, începînd cu „Jazzorelief” a aceluiași prolific publicist clujean **Virgil Mihaiu** (Editura Nemira, 1993).

Dar autorii, editorii reuniți în menționatul colocviu de la Hanul Gabroveni au focusat asupra realizărilor muzicologice tipărite **după anul 2000**. Să rezumăm în rândurile ce urmează câteva sumare considerațiuni raportate la opusurile în cauză, noi derulându-le în ordinea alfabetică a numelor autorilor.

Cu cea de a doua ediție a „Dicționarului de jazz” (Edtura Tracus Arte, București 2010), **Adrian Andrieș** ne-a oferit într-o versiune revăzută și efectiv augmentată, al său demers neobișnuit de amplu, numărînd de astă dată 1026 de pagini.

Prezent în context cu nu mai puțin de patru volume, timișoreanul **Johnny Bota** (violinist dar și basist, vocalist, compozitor, profesor, doctor în muzică), a investigat în cunoștință de cauză în cartea sa „Vioara în jazzul modern” capitolul interpretării creative la acest instrument, iar în completare a semnat un „Glosar al termenilor de jazz”, util material destinat explicitării unor termeni, noțiuni și expresii de specialitate din limbajul uzual al jazzului (ambele tipărite de Editura Brumar din Timișoara în 2008). De același autor – „Istoria jazzului – Breviar” (Editura Valea Verde, Sighetul Marmăției, 2011) și o lucrare cu adevărat originală, „Bluesul și jazzul în Banat” (Editura Brumar, 2012, ediție bilingvă) estimând afirmarea personalităților celor două genuri înrudite citate în titlu, în limitele unui anume areal geografic, acela al Banatului.

Dintre muzicienii / profesori universitari implicați în predarea jazzului, cel dintâi care a dobândit doctoratul în arta sunetelor (2003), pianistul și compozitorul **Romeo Cozma** din Iași a elaborat două studii de sinteză înglobînd atît aspecte ale devenirii istorice cît și elemente ale limbajului muzical caracteristic, intitulate „Universul jazz-ului” și „Stiluri de compoziție în muzica de jazz” (ambele apărute sub egida Editurii Artes din Iași în anul 2006), cu clarificări teoretice și estetice ilustrate prin exemple elocvente înscrise pe portativ.

O prețioasă suită de portrete de muzicieni ai genurilor jazz, rock, pop și alte capitole limitrofe, conturate cu talent, fervoare și dăruire de **Doru Ionescu**, apreciabil și apreciat realizator de televiziune, a răsărit la Editura Artprint din București în 2014,

sub sugestivul generic „Povești cu cîntec din diaspora – 100 de români și aventurile lor muzicale”.

Nume de referință al jazzului, bluesului și rockului bănățean, acela care a fost basistul, ghitaristul, vocalistul, compozitorul, aranjorul, șeful de formație, promotorul **Béla Kamocsa** a lăsat pentru posteritate o impresionantă confesiune concretizată și îngrijită de redactorul **Tinu Pârvulescu**, sub titlul „Blues de Timișoara. O autobiografie” (tipărită, ca și traducerea ei în limba maghiară, de Editura Brumar în 2010).

„Jazzul clasic, istorie și legendă” (ediția a doua tipărită de Paideia, îmbogățită cu trei noi capitole și însoțită de un dublu CD) reprezintă o pasionantă incursiune în istoria jazzului clasic și modern, realizată cu veritabil har de scriitor de apreciatul jurnalist **Constantin D. Mendea** și adresată rîndurilor largi de melomani.

Notoriu eseist de jazz, poet,

profesor universitar doctor la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj, exponent român de prim rang al jazzologiei europene, **Virgil Mihaiu** a mai dat la iveală, pe lângă volumele sus amintite („Cutia de rezonanță” și „Jazzorelief”), alte importante și bine documentate exegeze în domeniu precum „Jazz Connection In Portugal” (Fundăția Alfa Publishing House, Cluj, 2001), „Jazz Connections In Romania” (Institutul Cultural Român, București, 2007), ambele în limba engleză, ca și inspirate volume de poezii, între care „Jazzografii pentru împlânzit saxofoniste” (Editura Dacia, Cluj, 2001).

La menționata întâlnire consacrată cărților românești despre jazz au existat și **două opusuri în premieră absolută**, lansate cu acel prilej. Ne referim pe de o parte la suita de dialoguri și interviuri realizată de talentatul scriitor craiovean **Ion Munteanu** sub titlul „Despre libertatea muzicii și muzica libertății”, avându-l ca subiect pe dirijorul german de origine română **Horia Dinu Nicolaescu** care a plecat din țară acum peste patru decenii în Germania, unde s-a impus ca profesor în orașul Geretsried și întemeietor al unor foarte apreciate și mult premiate big band-uri de tineret.

Cealaltă carte se constituie drept o foarte interesantă și nonconformistă cercetare a dezvoltării de peste un veac a genului, „O istorie a jazzului între anii 1900 – 2000”, purtând autograful unui marcant intelectual clujean, **Ioan Mușlea**, timp de mulți ani director al Studioului teritorial Cluj al Televiziunii Române. Originalitatea gândirii și insolitul scriiturii pot fi constatate fie și numai prin lectura titlurilor celor patruzeci și două de capitole...

Scriitorul-redactor timișorean **Tinu Pârvolescu** pe care îl menționam în transcrierea autobiografiei lui **Béla Kamocsa**, semnează cartea de amintiri, impresii, opinii legate de cronologia unei faimoase sărbători muzicale estivale escaladate la... o mie de metri altitudine pe muntele Semenic, ajunsă anul acesta la ediția a XVIII: „Gărăna Jazz – povestea unui festival”.

În cadrul standului „Jazz Made In Romania” existent în Piața George Enescu pe tot parcursul derulării Festivalului din 2 – 6 iulie a. c., Editura Muzicală bucureșteană a fost prezentă cu patru titluri semnificative, de nivel profesionist.

Astfel, reeditat anul trecut, tratatul „Armonia aplicativă în improvizația de jazz pop & rock” datorat compozitorului, pianistului, aranjorului, profesorului **Marius Popp**, reușește a fi sublimatul unei activități de o viață, atât în practică muzicală neîntreruptă cât și ca prestigioasă împlinire a vocației sale de mentor al tinerei generații

Pianist, doctor în muzică, membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, profesor fondator al Secției de Jazz a Colegiului Național de Muzică „George Enescu” din București, **Florin Răducanu** propune celor interesați prin al său „Îndreptar de artă improvizatorică de jazz” (2013) un util ghid în vederea studierii criteriilor teoretice, tehnicilor de dezvoltare prin procedee creative.

Un caiet cuprinzând 65 de compoziții ale lui **Johnny Răducanu**, multe cu valoare de patrimoniu, veritabile teme standard dintr-un încă needitat „Real Book” al contextului românesc, volumul „Legacy For Jazz” (2006) cuprinde în plus materiale foto inedite, ca și opinii muzicologice pertinente referitoare la piesele incluse.

Și tot sub auspiciile Editurii Muzicale a văzut lumina tiparului în 2012 o prețioasă investigație muzicologică vizând domeniile jazzului simfonic, ale jazzului cameral și ale muzicii de film, așa cum s-au concretizat aceste compartimente artistice în creația unui muzician complex, plurivalent, neobișnuit de activ în scurta sa existență

pământeană: **Richard Oschanitzky** (1939-1979) – pianist, compozitor, orchestrator, dirijor, om de vastă cultură. Ne referim la „Creația lui Richard Oschanitzky – Trăsături stilistice” sub semnătura realizatorului TV, criticului muzical și profesorului **Alexandru Vasiliu** din Iași.

Din această panoplie numărând nu mai puțin de treizecișpatru volume jazzologice apărute la noi după anul 2000, nu puteau lipsi cele cinci scrieri de specialitate ale unui reputat profesor doctor în muzică, dar și pianist, compozitor, publicist, ferment important al vieții muzicale, **Mircea**

Tiberian. În două dintre ele, este vorba de cele intitulate „Note despre muzică și note muzicale” (Editura Charmides, Bistrița, 2005, ediție bilingvă, reeditată în 2014) și, drept continuare a acesteia, „Jazz Inside Out” (Editura Tracus Arte, București, 2012), autorul a intenționat să expliciteze prin analize pertinente, însoțite de partituri și discuri, propriile concepte care stau la temelia bogatei sale creații. În alte două volume numite „Cartea de muzică” (Editura Tracus Arte, București 2008) și mai recent „Sunetul de referință și arca muzicii occidentale” (Editura Nemira, București 2013) **Mircea Tiberian** validează cu deosebită profunzime analitică rodul unor ipoteze și viziuni personale asupra domeniului muzical (estimate în genere, nu raportate exclusiv la jazz), descoperite pe parcursul câtorva decenii de practică și meditație asupra naturii fenomenului, legitimate prin

numeroase experiențe. La cele menționate se adaugă al său „Tratat de improvizație” (Editura Tracus Arte, București 2010) în două volume cuprinzând și două discuri, lucrare de profil cu adresă efectivă la profesioniștii jazzului.

Ar mai fi de semnalat, spre a finaliza această listă – sperăm exhaustivă – două cărți demult epuizate, avându-l ca autor și protagonist pe regretatul muzician **Johnny Răducanu**, „Singurătatea... meseria mea” (Trustul de presă RHP&P Cotidianul, București, 2001), „Țara lui Johnny” (Editura Vivaldi, București, 2005), ca și cinci atractive, captivante traduceri din literatura internațională, patru dintre ele tipărite de activa editură clujeană Grinta, între anii 2003 și 2010, sunt **Gilles Mouëllic**: „Jazzul – o estetică a secolului XX”, **Gilles Mouëllic**: „Jazz și cinema”, **Koffi Kwahulé**, **Gilles Mouëllic**: „Frați de sunet”, **Lucien Malson**: „Istoria jazzului și a muzicii afro-americane” precum și, sub sigla Editurii For You din București, seducătoarea lucrare a lui **Kenny Werner** „Măiestrie fără efort” apărută în 2003.

Tot acest cuprinzător context vine să consfințească odată în plus, pe lângă mulțimea de discuri românești de jazz apărute în ultima vreme, pe lângă ferventa activitate a Cluburilor de jazz din țară, a organizatorilor de concerte și festivaluri, pe lângă formele gimnaziale și universitare de învățământ muzical de gen, că **Măria Sa JAZZUL**, departe de a se complăce în ipostaza unei modeste **arte de nișă**, contează ca o întruchipare artistică pertinentă, plină de vitalitate în peisajul muzical autohton!

Zece ani de supremație

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Cu siguranță, atunci când l-au lansat, în 2005, organizatorii și membrii familiei lui George Grigoriu au avut ambiții și planuri mari, dar nici măcar ei nu și-ar fi putut închipui la ce nivel va ajunge manifestarea brăileană după numai câțiva ani! Festivalul internațional de muzică ușoară "George Grigoriu" depășise lejer festivalul de la Mamaia încă de când acesta mai exista, transformându-se indiscutabil într-un veritabil "Cerb de aur" sau, dacă vreți, chiar un Eurovision autohton. Mamaia a sucombat cu brio, nici "Cerbul" n-a mai fost văzut prin munții Brașovului de ani buni, iar la finala națională Eurovision cei de la TVR i-au pus pe participanți să-și plătească transportul și cazarea... Astfel încât televiziunea publică se poate mândri, deși nu are nici un merit direct, cu

va lansa în toamnă festivalul de jazz "Johnny Răducanu"! și de Centrul de creație Brăila (având în frunte o femeie pasionată, Maria Pușcaci). Datorită faptului că aceștia au știut să-și apropie sponsori puternici (Selgros, Tancred, Ramy taxi), premiile au fost pe măsura prestigiului evenimentului: un automobil BMW ca "Trofeu", plus premii în bani de peste 8000 de euro! Înafară de TVR2, co-producători au fost Radio România și Radio România Actualități (aceeași instituție, de fapt), dar să nu vă închipuiți că datorită

retransmiterea (doar pe TVR2, dar e bine și așa) celui mai puternic concurs internațional din țară, organizat de Consiliul județean Brăila (președintele Gheorghe Bunea Stancu este un împătimit al muzicii, coordonând festivalul ca un autentic regizor; acum, pe lângă festivalurile "Darclée", de folclor și al muzicilor militare

transmiterii în direct sau măcar a înregistrării concursului, ci pentru punerea la dispoziție, pentru câteva zile (preselecție, repetiții), a unei săli... Deloc de mirare, având în vedere că la postul public de radio creația originală de muzică ușoară (așadar inclusiv sutele de melodii lăsate de George Grigoriu), practic, nu mai are loc în ultima vreme! Între partenerii media, la loc de cinste a fost ca de obicei "Actualitatea muzicală".

Puțină istorie

Fiecare seară, după semnalul excelentei formații conduse de Ionel Tudor, a marcat legătura în timp între șlagărele de acum 50-60 de ani și copiii de azi, așa cum în concurs melodiile lui George Grigoriu, în orchestrații actuale, au "sunat" cât se poate de convingător. E vorba de faimoasa "Broscuță Oac", unde în loc de Trio Grigoriu i-am avut ca interpreți pe copilașii (Dayana Voicu, Daria Manolache, Giulia Riga, Baran Biyikoglu, Valentina Enea) ce compun grupul "Steluțe dunărene", coordonat de Liliana Toader. Actrița Patricia Grigoriu, fiica lui George Grigoriu, a transmis organizatorilor un mesaj în care spunea că de fiecare

dată a resimțit emoție ca în serile de altădată, când pe scena festivalului

o autentică vedetă internațională, participări la finala Eurovision (o dată ca solist, apoi în postură de compozitor) și premii I la "Cerbul de aur" și Mamaia. Nu mai știm nimic despre alte câștigătoare din Basarabia, Angelica Vasilcov (2007) și Olga Gorcinschi. Aceasta din urmă a evoluat în 2010, la una din edițiile ceva mai slabe, alături de formația Millenium, victoria ei fiind neconcludentă. Au fost apoi doi câștigători din Italia, ambii aprig contestați la timpul respectiv și pe drept cuvânt (nici n-au mai venit în anul următor, pentru micro-recital, conform tradiției...): Antonio Marino (2011), evident mult mai slab decât Eleanor Cassar din Malta, dar mai ales

nivelul juriului, căruia organizatorii ar trebui să-i pună capăt neîntârziat, altminteri prestigiul internațional al festivalului va fi afectat. Dar cum nici un palmares nu este infailibil, alți concurenți intrați în palmares, dar pe poziții mai joase, au făcut ulterior carieră frumoasă. Pentru a ne referi doar la ai noștri, aici ar intra Alina Eremia (pr. II în 2009) – vedeta din LaLa Band și "Pariu cu viața", Vlad Miriță (doar pr. I în 2006, o altă mică neatenție a juriului de atunci...), dar și la Dalma Kovacs, Alin Văduva, Dragoș Chircu, Ana Mardare, Lucia Dumitrescu, Francesca Ilie, Marius Bălan, Alexandru Anghel, Cristina VasIU, Electric Fence, nume des întâlnite în spectacole sau în emisiuni TV.

Orchestra

Orchestra

Singura competiție din țară comparabilă din mai toate punctele de vedere (înafară de cuantumul premiilor) cu cea de la Brăila este, fără discuție, Festivalul internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia. Dincolo de seriozitatea și rigoarea organizării, distingându-se aici

Cristina Valenti

de la Mamaia se auzea numele părintelui său... În foarte elegantul caiet-program (și afișele au fost pe măsură) am parcurs palmaresul celor nouă ediții anterioare, ocazie pentru noi de a afla ce au devenit unii dintre laureați. Câștigătorii au luat-o pe drumuri diferite: Elena Mândru (2005) este azi un nume în jazz, Nicoleta Floroni colaborează cu Teatrul de revistă "C. Tănase", Alexandra Nistor (2008) a optat pentru un gen mai comercial și se bucură, sub

Formația Ionel Tudor

numele Raluka, de mult succes alături de DJ Sava, Pasha Parfeni din Republica Moldova (2009) este

Sabrina Masella (2012). De altfel, din 2011 putem vorbi de un adevărat "lobby" peninsular la

primarul Marian Iordache și directorul de festival, Daniel Gheorghe, le apropie ceva esențial:

Irina Ionescu

țara noastră nu se mai apropie măcar de premiile importante, pentru că pur și simplu pregătirea lor nu este comparabilă cu a colegilor de peste hotare. Două din victoriile noastre au fost la primele ediții, când festivalul nu era încă internațional, în schimb Republica Moldova a triumfat de nu mai puțin de 4 ori, pentru că la Chișinău se studiază foarte serios muzica ușoară atât la liceele de muzică, dar și la Conservator. Elveția a triumfat anul trecut, prin duetul Aliose (Alisée Oswald și Xavier Michel cîntă "Amurgul" de George Grigoriu în toate concertele lor!), a mai avut câteva clasări bune, pentru că și acolo există o școală foarte serioasă de profil, "Funambule", la Nyon, unde este profesor-asociat celebrul Michel Fugain. Italienii, la rândul lor, cultivă consecvent muzica ușoară

acompaniamentul orchestral la cel mai înalt nivel. În timp ce orchestra dispăruse de pe scenă și la "Cerbul de aur", și la Mamaia, la Brăila și la Medgidia "se predă" muzică de calitate, cu cei mai valoroși instrumentiști pe scenă, adevărați profesori, dar fără rigiditatea dascălilor de la catedră. Zile și nopți, timp de săptămâni de zile, s-a repetat cu acești tineri emoționați, cu răbdare și înțelegere. Din cei 23 de finaliști, mulți nu cântaseră vreodată cu o orchestră în spate, iar cei care o făcuseră au avut cele mai înalte aprecieri la adresa formației conduse de compozitorul Ionel Tudor și a orchestrațiilor realizate de

membrii acesteia. De pildă, sensibila Amélie Daniel din Elveția, pianistă și compozitoare ea însăși (de neînțeles neinclusiunea ei în palmares!), a lucrat la albumul "Cent souvenirs terriens" cu nume de prim ordin, care au la activ colaborări cu Coldplay, The Who, Robbie Williams, Florent Pagny, Mylène Farmer, Radiohead, dar s-a declarat impresionată de prestația impecabilă a instrumentiștilor Ionel Tudor (claviaturi, conducerea muzicală), Andrei Tudor (claviaturi), Dan Ioniță (saxofoane, percuție), Eugen Tegu (chitară bas), Marian Georgescu (chitară), Laurențiu Zmău (baterie), Daniel Bouoșu (chitară), Dan Pirici (percuție).

Palmaresul

Dacă la nivel instrumental stăm foarte bine, nu același lucru se poate spune despre cel vocal. Tot mai mult, în ultimii ani concurenții din

Gh. Bunea Stancu și ArtBand

Cristian Prăjescu

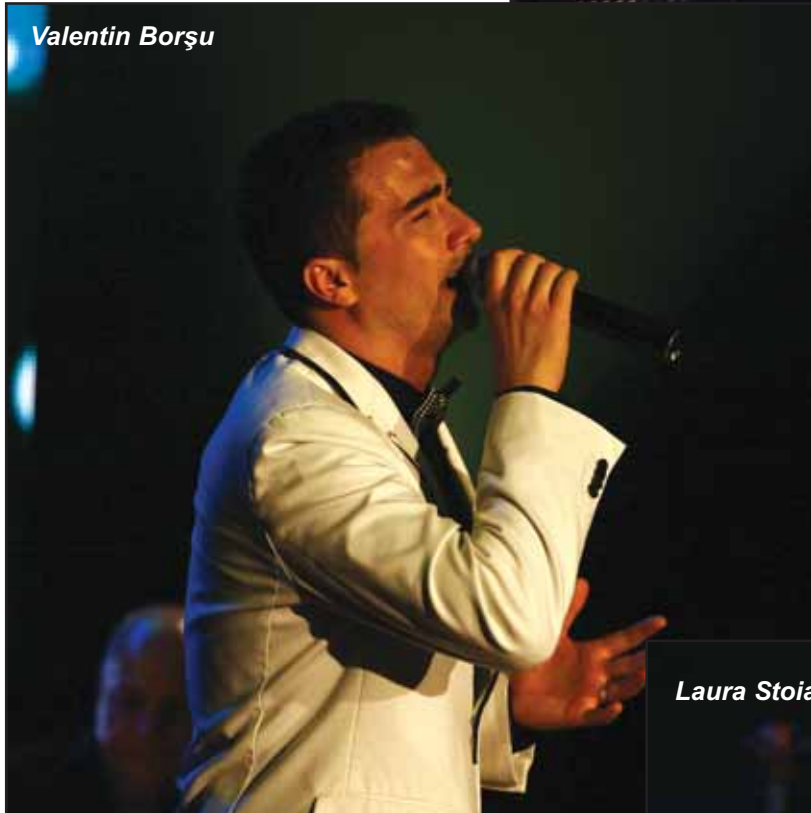

tradițională, cu rezultate vizibile. Anul acesta, România a putut strecura în palmares doar câțiva interpreți: Paul Gabriel Tomuș, 18 ani, elev la Liceul de artă din Alba-Iulia, a fost distins cu Premiul de popularitate, Sebastian Tudor, 17 ani, din Roman, a cucerit o Mențiune, iar colegul său de clasă Cristian Prăjescu a cucerit premiul III. Un frumos succes pentru Irina Ionescu din București, 16 ani, elevă la Colegiul național "Dinu Lipatti" și colaboratoare a Teatrului de revistă "C. Tănase":

Amélie Daniel

Valentin Borșu

implicare) cu mențiuni a surprins pe toată lumea, soliști notați mai slab având evoluții superioare, dar explicația o găsiți mai jos... Compozitoare și profesoară de muzică în orașul Varese, Cristina Valenti din Italia a cucerit premiul I, în timp ce cheile automobilului BMW și Trofeul au fost înmânate de președintele Gheorghe Bunea Stancu celor 3 componenți ai grupului Art Band. Eugeniu Andrianov (mențiune individuală anul trecut), Sergiu Mița și Marina Djundiet sunt absolvenți ai Colegiului de muzică "Ștefan Neaga" din Chișinău și au impresionat prin aranjamentul rafinat al piesei lui G. Grigoriu,

Laura Stoian, premiul UCMR

eleva compozitorului Dan Dimitriu a fost recompensată cu premiul II. Frumoasă și înzestrată cu remarcabile calități vocale, reprezentanta gazdelor, Laura Stoian, 21 de ani, absolventă a Liceului de muzică "H. Darclée", merita indiscutabil note mai mari. Eleva Ozanei Barabancea a câștigat însă, poate, cel mai important premiu, cel din partea UCMR, înmănat ei de Cristian Faur, pentru talmăcirea fără cusur a melodiilor "De-ai fi tu salcie..." de Horia Moculescu și "Fetele cu ochi albaștri" de G. Grigoriu. Premiul Centrului de Creație Brăila a fost acordat tinerei de 18 ani Irina Smolova, studentă la Universitatea de muzică din Ekaterinburg (Rusia), iar cel Special al Consiliului județean Brăila a fost înmănat unui talentat român stabilit la Calgary, în Canada, Valentin Borșu. Dacă până aici totul a fost în regulă, recompensarea bulgarului Damian Popov și a italienei Zoe (a cântat "Caruso" fără pic de

Marius Țeicu

“Speranțe vis, speranțe flori”. Greu de înțeles cum bulgarul și a doua italiancă au luat locul în ierarhia finală solistelor Karolina Bell (Belarus) sau Amélie Daniel (Elveția), despărțite de o... sutime, respectiv trei de ultima premiată!! Dar iată că ne vedem nevoiți să revenim asupra a ceea ce am scris anul trecut, când un belgian fără legătură cu muzica se strecurase în juriu. Reprezentanții țării noastre sunt oameni de muzică, membri ai

Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, persoane cu înaltă calificare profesională: Marius Țeicu (președinte - a și cântat la Gală!), Horia Moculescu, Andreea Andrei, Cristian Faur, Titus Andrei. Tocmai de aceea

se impune ca și din Republica Moldova să fie invitat un compozitor sau un interpret de renume (de pildă, elvețianca Eliane Dambre este o vedetă în țara sa, pe care a reprezentat-o la “Cerbul de aur”), ca și din Italia sau Bulgaria. Aceste din urmă două țări sunt reprezentate în ultimii ani în juriu de niște impresari

Irina Smolova

care aduc, fiecare, concurenți din 4-5 țări, jonglând cu notele, amicitțiile și făcând o “morișcă” prin care cât mai mulți din cei aduși de ei să ia premii! Aspect cunoscut de toți concurenții, care comentează în culise aceste “jocuri”: situația se cere curmată degrabă, festivalul fiind prea serios și prestigios. Impresarii să rămână impresari, specialiștii obiectivi și imparțiali să intre în juriu! Din fericire, la nivelul podiumului totul a fost perfect anul acesta.

Paul Tomuș

Recitaluri

Sala Casei tineretului din Brăila a fost luată cu asalt, biletele (prea ieftine, totuși) epuizându-se în câteva ore. Din fericire, spectatorii care nu au mai găsit locuri au putut urmări totul pe un mare ecran instalat în fața sălii. Explicația trebuie căutată și în atractivitatea recitalurilor. Cantautorul basarabean Yan Raiburg,

Horia Moculescu

despre care am mai scris, și-a susținut prezența cu șlagărele pe care le-a compus pentru Ion Suruceanu, Fuego, Olga Ciolacu sau Silvia Chifiriuc, binecunoscute publicului nostru. Ștefan Bănică s-a dovedit același profesionist impecabil, venind cu formația Rock and Roll band, cu grupul vocal The 50's și mai ales cu o înlănțuire frenetică de hit-uri: "Veta", "Toată lumea dansează", "S-o facem lată", "Găsește-mi loc în inima ta", "Super Love", "Alerg printre stele", alături de care n-au lipsit secvențe rock and roll și o întoarcere în timp în epoca adolescenței, cu "Ani de liceu", șlagărul lui Florin Bogardo. Elvis Presley și rock and roll-ul n-au lipsit nici din show-ul incendiar al lui Adrian Enache, despre care cunoscuta promotoare Elena Stoica din Panciu spunea că a fost o culme interpretativă în cariera artistului. Șlagăre proprii, în frunte cu "Doar o singură noapte" de Andrei Kerestely sau "În seara asta ne distrăm" de Papa Junior, preluări, piese internaționale, colaborare perfectă cu formația Ionel Tudor, umor, temperament, toate ingredientele succesului. Nu vom înțelege niciodată de ce acestui cântăreț extraordinar compozitorii noștri nu se îngheșuie să-i mai scrie câteva piese de top... Din păcate, nici la actuala ediție,

deși ni se promisese acest lucru, n-au fost invitate vedetele care au colaborat direct cu George Grigoriu, ocazie pentru noi și pentru tinerii concurenți de a asculta șlagărele acestuia în original.

Titluri de neuitat

Fiecare concurent a avut obligativitatea de a da viață unei piese din creația lui George Grigoriu. Și aici organizatorii trebuie să întreprindă ceva în regulament, deoarece compozitorul ne-a lăsat sute de titluri și se cântă doar câteva, dintre care la actuala ediție s-au repetat obsedant "Eternitate", "Speranțe vis, speranțe flori" și "Amurgul"! Din fericire, s-au cântat și alte piese de neuitat, cum ar fi "Nu se poate trăi fără dragoste", "Doar băieții sunt de vină", "Steaua iubirii", "Să facem florile să cânte", "Nu suntem îngeri", "Un semn de dragoste", "Cui îi pasă de mine?", "Maria", "Fetele cu ochi albaștri". În timp ce concurenții de peste hotare, 11 la număr din 23, au recurs la melodii din repertoriul propriu, soliștii din România au

apelat la melodii valoroase compuse de Florin Bogardo, Vasile Veselovschi, Horia Moculescu, Marcel Dragomir, Viorel Gavrilă, Andrei Tudor, Nicolae Caragia, Andrei

ArtBand și trofeul

Kerestely, Cristian Faur, Șerban Georgescu, Paula Seling, Cristian Crețu.

A fost, la Brăila, o ediție festivă din toate punctele de vedere, confirmând poziția de lider în rândul manifestărilor de gen! (Foto: Marius Cotescu)

“Hohote în Herăstrău”

Oana GEORGESCU

Stagiunea Estivală a Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” a debutat în forță la Teatrul de Vară cu spectacolul muzical – umoristic “Hohote în Herăstrău”, prezentat în colaborare cu Catena Grup.

Premiera Estivală i-a reunit pe frumoasa scenă a celei mai mari și mai moderne grădini de vară din țară pe toți artiștii teatrului: Stela Popescu, Alexandru Arșinel,

Adrian Enache

Stela Popescu, Al. Arșinel

Diana Radu, Paul Talașman, Radu Ghencea.

Directorul teatrului, marele actor Alexandru Arșinel a interpretat în stilu-i caracteristic “Besame Mucho”, celebra piesă a lui **C o n s u e l o** Velázquez compusă în 1940 și care avea să devină cel mai cunoscut cântec mexican din toate timpurile. “Nu sunt perfectă”, piesa scrisă de Elena Cârstea este

Vasile Muraru, Adriana Trandafir, Adrian Enache, Valentina Fătu, Ana Maria Donosa (excelent monologul “La mica publicitate”, unde cântă și dansează), Alin Gheorghişan, Liliana Mocanu, Miruna Birău, Monalisa Basarab, Raluca Guslicov, Daniela Tănase, Cristian Simion, Nae Alexandru, Bianca Sârbu,

Vasile Muraru, Valentina Fătu

interpretată de solista Daniela Tănase, dar și ceilalți soliști au fost foarte inspirați în alegerea partiturilor: Alin Gheorghisan cu

“Oh, Marie” (Luis Prima), Radu Ghencea cu “Suflet candriu de papugiu” (Ion Vasilescu) sau Bianca Sârbu cu “Sway with me”.

“Cireșa de pe tort” este nimeni altcineva decât Adrian Enache, neobositul interpret care încheie spectacolul alături de orchestra condusă de compozitorul și dirijorul Dan Dimitriu.

”Hohote în Herăstrău” este un spectacol pe texte de Mihai Maximilian, Sorin Petrescu, Sorin Tofan și Vasile Muraru. Orchestra Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” și excelentele reprize de dans și de balet susținute de ansamblul de balet al Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” (coregrafia: Cornel Popovici) contribuie la succesul unui spectacol total. Scenografia aparține arh. Theodora Dinulescu și Anei Iulia Popov, aranjamente muzicale sunt semnate de același compozitor Dan Dimitriu, iar regia îi aparține lui Cezar Ghioca. (foto: Dragoș Constantin)

Femei pe Mătășari

Strada Mătășari este una relativ liniștită din sectorul 2, în apropierea sediului ProTV. De curând, a fost blocată, s-a instalat o scenă și s-a purces, timp de trei zile, la desfășurarea unui mare festival urban, cu felurite atracții care au atras un numeros public. Anul acesta,

evenimentul principal a fost recitalul Marinei Voica: într-o formă de zile mari, ea a cântat și a dansat, spre uimirea spectatorilor tineri, cărora le este necunoscută valoarea artiștilor din vechile generații, aceștia fiind pur și simplu interziși la difuzare la radio și TV...

Zodia artiștilor

Zodia Racului este descrisă în cărțile de specialitate drept una a talentului artistic, iar la noi în țară chiar că se confirmă din plin. Astfel, și-au aniversat ziua de naștere Paul Urmuzescu, Doru Tufiș, Romeo Negoiasă (Alesis), Anastasia Lazariuc, Dorin Anastasiu, Margareta Pâslaru, Mirabela Dauer, Angela Similea, Daniel Iordăchioae, Vasile Șeicar, Maria Dragomiroiu, Paul Ciuci, Alina Sorescu! Ce spectacol extraordinar s-ar putea face cu acești “raci”! Tot în Zodia Racului era născută și Mădălina Manole, care a decis să ne părăsească în urmă cu 4 ani. De ziua ei, admiratorii și prietenii care n-au uitat-o, în frunte cu directorul Festivalului internațional “Dan Spătaru” de la Medgidia, Daniel Gheorghe, se reculeg la mormântul de la Ploiești al “fetei cu părul de foc”. (Redacția)

„Allegria”

DAN CHIRIAC

Cea de-a treia ediție a concursului național de tinere talente „Allegria” și-a desemnat câștigătorii. Peste 80 de tineri din diferite zone ale țării au urcat din nou pe scenă pentru a-și pune în valoare talentul și dăruirea. Copiii au pus în scenă momente de muzică, teatru, pictură, dans sportiv și balet.

Juriul format din Gabriela Ioniță (profesor de actorie), Angela Silvia Florea (profesor de educație muzicală și pian), Elena Vasile (solista grupului Electric Fence), Larisa Avram (producător TVR), Andra

Bianca Lixandru

Ungureanu (asistenta lui Dan Negru la concursul Next Star), Catrinel Catană (coregraf), Vasile Muraru (actor), Florin Ursulescu (cronicar muzical) a hotărât să acorde următoarele premii:

Marele premiu: Grămadă Darius (balet); **Categoria 7 – 13 ani:** Premiul I: Ciobanu Andy-Robert și Dobre Daniela (dans) Popescu Miruna (muzică); Premiul al II-lea: Apostolache Cristina Maria, Georgescu Maria (muzică), Anton Mihnea și Rășină Teodora (dans sportiv), Paul Bianca Maria și Ștefănescu Vlad (dans); Premiul al III-lea Stănciulescu Ana - Măgurele, Neagu Ioana, Gheorghe Andrei Gabriel - Măgurele (muzică), Trupa Arlechino a Școlii de circ Buduruși (dans acrobatic); Premiul juriului: Iorgu Luca Adrian, Davidescu Denisa (muzică); Premiul pentru originalitate: Bucur Alexia, Trupa Funky

Punky - formată din Sara Tudorie și Ioana Neagu, Negoită Andrei Georgian - Slobozia, Stoica Eduard - Olari - Prahova (muzică); Premiul pentru creativitate: Tudorie Sara (muzică); Premiul pentru prezență scenică Gheorghe Alexandra Anne Marie - Slobozia,

Darius Grămadă

Mițaru Ioana - Râmnicu Vâlcea (muzică); **Categoria 13 - 18 ani:** Premiul I Tache Bianca, Tănăsioiu Alexandra (muzică) Premiul al II-lea: Trupa Funny Crazy People - Oltenița, Grupul Discovery, Petcu Elena (muzică), Trupa de teatru „Joc” - Cuza-Vodă - Călărași (actorie); Premiul al III-lea: Ilea Cosmin - Măneciu - Ungureni (pictură), Focșa Alexandra - Bârlad, Diaconescu Miruna - Bârlad, Poienariu Valentin - Mioveni - Argeș (muzică); Premiul juriului: Burcuș Elena Cornelia - Vâlcea (muzică populară), Gird Andrei (muzică), Akdag Dilara (balet); Premiul pentru creativitate: Trupa Blitzkrieg (beatbox); Premiul pentru originalitate: Bucur Crina, Chelaru Diana - Bârlad (muzică). Cei la care nu s-a precizat localitatea sunt din București; specificația Muzică desemnează muzică ușoară.

Marele premiu a constat într-un laptop, iar premiile I, în tablete PC. Cei mai buni concurenți au fost premiați cu seturi „Mari pianisti ai secolului XX” și cu materiale educaționale.

Remarcabilă prezentarea micuței Bianca Lixandru, care a susținut în final și un recital plin de dinamism.

Consacrați

Gabi MATEI

LOREDANA a susținut primul workshop demonstrativ pentru școala sa de muzică, la **Stejarii Country Club**. Datorită numărului mare de persoane înscrise, atelierul a avut loc în două serii, de la ora 15:00 și de la ora 19:00. *“M-am bucurat să văd cât interes și pasiune a declanșat primul workshop organizat de Atelierul de voce și muzică Loredana by Wonderstudio. De abia aștept să ne întâlnim la școala de vară!”*, a spus **Lori**. În total, peste 100 de persoane interesate de cursuri de muzică au participat la acest workshop, în cadrul căruia a fost prezentată metoda **CVT** (Complete Vocal Tehnic). Atelierul a fost susținut de **Lucia Ciubotaru**, trainer internațional CVT, care are patru școli de muzică în Olanda.

ANDRA. A fost vedeta serii la premiile muzicale ZUMA 2014. la Romexpo. Artista a plecat acasă cu patru dintre cele 12 trofee puse în joc la evenimentul organizat de Radio ZU: **“Cea mai bună artistă”**, **“Cea mai bună piesă pop”**, **“Cea mai vizionată piesă pe Youtube”**, cu single-ul **“Inevitabil va fi bine”** și **“Cel mai bun live la ZU”**. **Nicole Cherry** a câștigat premiul pentru **“Cel mai bun debut”**. **Ami**

Andra

a câștigat premiul pentru **“Cea mai bună piesă hip-hop”**, pentru single-ul interpretat cu Grasu XXL, **“Déjà vu”**.

Prezent în cadrul Zilelor Biz pentru a vorbi despre implicarea sa în activități de responsabilitate socială, **CORNEL ILIE (Vunk)** a lansat o idee inovatoare prin care artiștii se pot alătura celor în dificultate: cedarea unei părți semnificative din încasările de pe Youtube. **Cornel Ilie** a fost implicat de-a lungul timpului în mai multe campanii umanitare și a fost premiat la gala CRS Awards 2013 drept vedeta din România cu cea mai activă implicare socială.

HOLOGRAF. Cei cinci membri ai formației au fost profesori pentru o zi, la o întâlnire cu mai mulți elevi. **Dan Bittman**, **Edi Petroșel**, **Tino Furtună**, **Romeo Dedi** și **Iulian Vrabet** au primit opt copii în studioul lor de la Stage Expert. Cei de la **Holograf** le-au și cântat copiilor două piese, **“Banii vorbesc”** și **“Să nu-mi iei niciodată dragostea”**. În plus, cei mici au primit câte o carte cu partiturile pieselor formației și câte un CD cu autografe de la membrii formației. Dacă românii ar avea la dispoziție un buget nelimitat și dacă ar lua decizia de cumpărare exclusiv în baza criteriului calității, atunci ei ar merge la concertele **Holograf**, U2 sau Lady Gaga și la meciuri de fotbal cu FC Barcelona.

Cercetarea, realizată de casa elvețiană Icertias, și-a dorit să dezvăluie felul în care românii percep calitatea și ce branduri sau persoane consideră că sunt cele mai reprezentative din acest punct de vedere. În categoria **“Cel mai bun grup românesc de muzică”**, majoritatea românilor participanți la cercetare au menționat **Holograf**, în timp ce **Andra** a fost câștigătoarea desemnată de respondenți la categoria **“cel mai bun cântăreț din România”**.

DIRECȚIA 5 a lansat videoclipul piesei **“De ce iubim”**, compusă de Marian Ionescu și Florin Dumitrescu.

Direcția 5

Regizat de Petre Năstase și filmat în Teatrul Elisabeta, videoclipul **“De ce iubim”** îi prezintă pe cei 5 membri într-o ipostază neașteptată.

VIRGIL IANȚU. Și-a început cariera ca membru al corului **“Madrigal”**, devenind cunoscut publicului larg pentru muzica de teatru și performanțele alături de grupul **“The Fifties”**, iar succesul înregistrat ca prezentator de televiziune l-au transformat într-unul dintre cei mai îndrăgiți oameni de media din România. În 2013, Virgil Ianțu a lansat albumul **“Ieri și azi”**.

DAN BĂLAN. A primit în Rusia al treilea premiu **“Zolotoy Grammofon”** pentru melodia **“Liubi”**. *“Am pregătit mai multe piese pentru primul meu album în limba rusă”*, a spus **Dan**. Câștigătorii premiului sunt desemnați prin voturile a zece milioane de ascultători de radio din 1100 de orașe din Rusia. **Bălan** a fost desemnat învingător și la categoria **Cel mai bun interpret (Best Male Singer)** din cadrul premiilor rusești **Music Box**, reușind să se impună în fața altor

Dan Bălan

nominalizați, precum Ivan Dorn, Irakli, Timati sau Dima Bilan. Pe piața muzicală din Rusia, premiile Music Box sunt echivalentul celebrelor premii MTV.

Primul nostru “Cerb de aur” (7)

Mișcuția (“Prima iubire”). În 1969 a apărut în filmul lui Jean Georgescu, “Pantoful cenușăresei”, la care se cuvine să mai adăugăm distincțiile cucerite la alte puternice festivaluri internaționale: premiul III la Festivalul mondial al tineretului și studenților de la Sofia (1968) și

Octavian URSULESCU

Ecolul triumfului de la Brașov i-a adus Luminiței Dobrescu numeroase contracte peste hotare. În toamna anului 1970 obține premiul I la importantul festival internațional de la Sopot, în Polonia, fiind acompaniată de o orchestră dirijată de Gelu Solomonescu. În toate recitalurile sale include melodiile încredințate ei de compozitorii noștri de frunte: George Grigoriu (“Doar băieții sunt de vină”, “E atât de frumos să iubești”, “Îmi place să mă plimb prin ploaie”, “Cîtă dragoste”, “Cînd tinerii iubesc”, “Ceva, ceva s-a-ntîmplat cu mine”, “Dragostea e val de mare”, “Dacă nu iubești”, “La din viață ce-i frumos”), Mișu Iancu (“Dacă inimile toate”, “Te iubesc ca-n prima zi”), Alexandru Mandy (“Romanța romanței”, “Masa tăcerii”), Cornel Fugaru (“De ce?”), Edmond Deda (“Of, inimioară!” - premiul III la Mamaia 1969, “Îndrăgostiții n-au nevoie de cuvinte”), Marcel Dragomir (“Gelozia”), Ion Cristinoiu (“Ai plecat rîzînd” - mențiune la Mamaia în 1969), Temistocle Popa (“Băiete, băiete”, “O dată doar iubești”, “De nimeni nu m-ascund”), H. Mălineanu

Cu Adrian Ciceu

Luminița Dobrescu, Adrian și Eugen Ciceu (Cicero) la Balul presei (Berlin, 1971)

(“Cu inima ta n-am probleme”, “Din zi în zi”), Viorel Butnaru (“E vina mea”), Paul Urmuzescu (“La anii mei”), Aurel Giroveanu (“Mă iubește și pe mine cineva”), Bujor

premiul II la festivalul de la Bratislava, Cehoslovacia (1969). Așa cum am mai spus, nu s-a putut vorbi de vreo imixtiune politică în palmaresul “Cerbului de aur” venită dinspre Ceaușescu: aflat de câțiva ani în fruntea țării, acesta avea alte preocupări mai importante decât muzica ușoară, mai ales după celebra atitudine de frondă din vara anului 1968, cu ocazia invadării Cehoslovaciei de trupele Tratatului de la Varșovia.

În decembrie 1970, Luminița Dobrescu pleacă în Germania cu un contract, ocazie cu care decide să se stabilească în această țară (o așa-zisă jurnalistă din Brașov utilizează o formulă neelegantă și nereală, scriind că “A șters-o în Germania cu “Cerb” cu tot!”). Dar trecuseră aproape 2 ani de la câștigarea trofeului...). Zeci de artiști valoroși au ales să părăsească în acei ani România, este cel puțin nedrept să venim acum cu acuze nefondate. Iată ce declara însăși artista revistei “Formula AS”, în 2011: “Am ales această cale pentru că așa mi-a fost scris. În 1970 am avut recital la festivalul “Cerb de aur”, au urmat apoi câteva turnee în străinătate și premiul I la festivalul de la Sopot, pe care nu l-am mai putut aduce în

țară, din cauza plecării mele imediate spre Berlinul Occidental. Eram un mare nume în România și totuși am preferat exilul: nu pot spune decât că Securitatea acelor

vremuri și mariajul meu nefericit m-au făcut să iau această hotărâre”. În Germania primește imediat contracte cu casele de discuri Ariola/Hansa și EMI-Electrola. Aici îi cunoaște pe frații Ciceu (Cicero), Adrian (percuționist) și Eugen (pianist, ulterior de mare renume internațional), ambii componenți ai Big-bandului Radio Berlin (SFB Tanzorchester), sub conducerea legendarului compozitor, interpret și dirijor Paul Kuhn. Adrian Cicero devine un adevărat nou mentor al artistei, influențându-i decisiv stilul interpretativ. Așa se explică succesul celor 10 discuri editate în Germania și mai ales al piesei “I’ve Found My Freedom” (preluată de la Mac și Katie Kissoon), precum și al celor 2 seriale TV în care a deținut rolul principal. Iată ce povestește solista în același interviu amintit: “Am început să înregistrez, să fac turnee, să susțin concerte, cântând sub bagheta marelui Paul Kuhn. În paralel am început să-mi reactivez vechea pasiune pentru pictura pe sticlă și pe hârtie japoneză. Am avut numeroase expoziții, între care una special organizată în

1995-1999 am fost Consul onorific al României în landurile Brandenburg și Sachsen-Anhalt, contribuind la schimburile culturale dintre cele două țări, mai ales că nici o clipă nu mi-am

cu Elveția, la Stresa, unde în 2006 TVR Internațional a realizat un film din seria “Lumea și noi”. În 2007 s-a reîntâlnit cu regretatul Emanoil Valeriu la emisiunea “Surprize,

Caterina Valente, Adrian Ciceu, Luminița Dobrescu la Balul preseii (Berlin, 1973)

uitat prima iubire, muzica”. În 1982 și-a deschis la Berlin prima galerie de artă, ea ocupându-se și în prezent cu

surprize”, mulțumindu-i acestuia pentru că i-a făcut cunoștință în 1966 cu George Grigoriu; acolo, a primit Trofeul TVR 50. După un an a fost invitată în emisiunea “Cerbul de aur... de la alb-negru la color”, realizată de TVR pentru a celebra patru decenii de la prima ediție a festivalului. Îmi aduc aminte ce “documentați” erau cei de la TVR: Liana Săndulescu mi-a solicitat listele cu concurenții, vedetele, juriile, palmaresul, realizatorii de la edițiile 1968-1971. Corect, i le-am transmis prin fax, drept care nu mi s-a mulțumit măcar, cât despre invitarea la emisiunea din studioul 3, unde aveam multe de povestit, nici vorbă... Revenirile Luminiței Dobrescu în țară au fost mereu legate de evenimente notabile: participarea la emisiunile “Profesioniștii”, “Confesiuni” și “Odată-n viață” (să nu uităm că ea a debutat prin a cânta muzică populară!) sau la Gala UNICEF. Anul 2009 îi aduce frumoasa “Ediție de colecție” editată de “Jurnalul național”, fiind inclus și un CD cu 18 melodii lansate în intervalul 1966-1970; aici poate fi ascultat (pentru că din păcate varianta video a dispărut din arhiva TVR) recitalul susținut în 1970 la “Cerbul de aur”. La TVR, la

Eugen Ciceu (pian), Adrian Ciceu (vibrafon) în Big Bandul SFB, dirijor Paul Kuhn (Berlinul de vest, 1976)

beneficiul victimelor cutremurului din 1977, banii din vânzări fiind transmiși sinistraților prin Ambasada României. Apoi, ceea ce părea la început doar un hobby, colecționarea de artă și de bijuterii vechi, s-a transformat în profesia pe care o am și azi. Între

comerțul de antichități. Timp de 16 ani, până în 2006, a avut o fermă uriașă, de 65 de hectare, în Toscana, Italia, cu 35 de ha de pădure, măslini, viță de vie, fiind vecină cu Pavarotti și Sting. După aceea s-a mutat pe malul lacului Maggiore, la 45 km de granița

emisiunea "ÎnTrecerea anilor", cântă în duet cu Cornel Fugaru "When I Fall In Love", fiind una din ultimele apariții publice ale regretatului muzician. Cu ocazia Crăciunului 2011 TVR Cultural difuzează documentarul dedicat ei și intitulat "Drumul unui Cerb de aur". În sfârșit, pe 9 iunie 2012 lansează, sub egida Fundației Radio România, dublul album "Un cântec pentru tine", premiat anul trecut de "Actualitatea muzicală". Cele 24 de melodii, românești și străine, înregistrate alături de Ionel și Andrei Tudor, au fost promovate într-un concert la Sala Radio. Un dublu CD absolut remarcabil, așa cum am scris la vremea respectivă, foarte puțin mediatizat însă tocmai de Radio România! Din fericire, protagonista l-a promovat la emisiunile "Atenție, se cântă!" și "Ne vedem la TVR!"

Luminița Dobrescu la TVR (ÎnTrecerea anilor)

Cutia cu amintiri

Sunt, la ora actuală, adevărați campioni ai popularității, impunerea lor în postura de adevărate star-uri având loc imediat după 1989, dar puțină nostalgie nu strică, nici măcar pentru ei... Venită de la Onești cu o rochiță cu buline, Loredana Groza a cucerit publicul și juriul la festivalul de la Mamaia, adjudecându-și cu autoritate, la numai 15 ani (sub limita de vârstă oficială, dar se mai închideau ochii și atunci, când era vorba de un talent de excepție) Trofeul de interpretare: cine poate uita șlagărul lui Marius Țeicu "Mă întreb ce să fac?", pe care l-a lansat atunci? Până la Revoluție a cucerit și Trofeul atât de importantului concurs al TVR "Steaua fără nume", pentru ca imediat după aceea să fie în primele rânduri ale conturării unui stil personal,

pentru ca încet-încet să-și edifice show-ul actual, cu elemente de "world music", folclor, dance, hip-hop – ingrediente extrem de gustate de marele public. Imaginea alăturată este din filmul, curajos pentru acei ani, "A doua cădere a Constantinopolului" (1992), în care l-a avut drept partener pe Aurelian Temișan. După cum se știe, în ultima vreme Loredana Groza a devenit și o autentică vedetă de televiziune, prezentă în jurii importante, dar a mai apărut și în pelicule artistice de lung-metraj, cum a fost "Modigliani".

În ce-l privește pe Fuego, el s-a lansat câțiva ani mai târziu, cel care l-a aruncat în "focul luptelor", tot la festivalul de la Mamaia, fiind compozitorul George Grigoriu, în 1991. După aceea și-a c o n f i r m a t

modern, complex: cântă cu succes în Italia, colaborează cu Marian Ionescu (Direcția 5), apropiindu-se de rock,

la organizarea festivalului, era singura competiție de gen din Capitală!), ambii cu microfonul în mână dreaptă...

Paradoxal (sau poate nu), artistului nu i-a fost acordat atunci Trofeul, juriul nereușind să anticipeze forța ascunsă a talentului său, care a dus la o ascensiune ulterioară fulminantă. Dar să nu ne mai mirăm, această orbire (sau... surzire, cum vreți!) e și apanajul juriilor internaționale cu pretenții: la Brașov, la "Cerbul de aur", Julio Iglesias sau Christina Aguilera n-au fost considerați demni nici măcar de o mențiune, fiindu-le preferați soliști care acum sunt niște anonimi... După cum se poate vedea, două cazuri diametral opuse: Loredana preferată de juriu, Fuego – nu, dar ambii și-au edificat cariere artistice exemplare prin muncă, renunțări, talent.

Formațiile noastre

Dorin MANEA

BAROCK Group. Grupul ia ființă în vara anului 1982 și repetă la Casa de Cultură a Tineretului „Universal Club”. Primii membri ai grupului au fost: **Mihai Ghiță** (chitară), **Viorel Marinache** (chitară-voce), **Florin Turcu** (tobe), **Viorel Pascu** (bass- voce), **Mihai Manea "cROCo"** (manager, tehnician de sunet și lumini). **1983** - primul concert oficial alături de nume sonore ale muzicii românești apoi intră în studioul 6 și face primele înregistrări la Radio România, **septembrie** - festivalul - concurs „Rock '83” (mențiune), începe să-și schimbe formula: **Viorel Pascu** (bass - voce), **Viorel Marinache** (chitară -voce), **Mihai Stanciu** (chitara -voce), **Costel Paraschiv** (tobe - voce), **decembrie** - a doua înregistrare radio - 3 piese. În anul 1986 la **RADIO VACANȚA** este imprimată, ajungând pe primele locuri piesa **VEI UITA**. Perioada **1988 - 1990** este o perioadă în care formația se reorganizează cu: **Viorel Pascu**, **Cătălin Pîntea** (tobe), **Cătălin Chiorescu** (chitară), **Lucian Blaga** (clape), **Dan Oancea**, **Luminița Scordaliu și Mihaela Trifu** (soliști vocali). În

decembrie 1990 se înregistrează în studiourile **TVR** videoclipul cu piesa „**Petrecerea**”.

Timp de 20 de ani **BAROCK Group** a cântat ca trupă rezidentă în mai multe localuri iar în 2011 pe lângă **DAN OANCEA**, **VIROEL PASCU** și **MIHAI MANEA "cROCo"** au fost cooptați **CRISTI LUCA** – chitară, **DENY CRĂINICEANU** – chitară, ulterior venind și **DANIEL CROITORU** - tobe, voce. La **17 Aprilie 2011** au susținut un spectacol de revenire sub titulatura „**DOUĂZECI DE MINUTE, DUPĂ DOUĂZECI DE ANI**” la Club A din București, amfitrion fiind Florin Silviu Ursulescu. Grupul a fost invitat la **FESTIVALUL CLUB A - 42 DE ANI 42 DE TRUPE** - festival stradal în 2011 în București, apoi concerte în Club Big Mamou, AGELESS CLUB, IRON CITY, HARD ROCK CAFÉ, SILVER CHURCH, un șir de spectacole și în alte orașe, festivalul itinerant **Dracula Revolution Tour**.

Grupul se află în studiourile de imprimări pentru finalizarea înregistrărilor la viitoarele piese ale CD-iului aniversar (30 ani de la înființare) și a terminat filmările unui videoclip la piesa „**Castelanii**”. Formația abordează ca stil **OLD HARD ROCK** și cântă compozițiile proprii, dar are în repertoriu și cover-uri.

BAROCK Group a avut difuzări radio atât la posturile naționale cât și la cele online în diferite emisiuni la Radio România Actualități, Radio București FM, Radio Neptun, Radio Vacanța, Smart FM, Radio 3 NET Florian Pittiș, Radio Craiova, Radio LYNX, RADIO IASI și apariții TV la TVR1, TVR2.

Tribunalul București a dat verdictul în procesul intentat de **NICU COVACI** împotriva lui **MIRCEA BANICIU**, **JOSEF KAPPI** și **MANI NEUMANN**: “Constată calitatea de autor a reclamantului cu privire la piesele declarate la UCMR – ADA, inclusiv referitor la operele muzicale pretinse de pârâți ca fiind opere comune interpretate de formația Phoenix. Respinge ca neîntemeiată cererea privind constatarea încălcării de către pârâți a dreptului de autor al reclamantului și ca neîntemeiate cererile de daune materiale și morale”. Nicu Covaci a declarat, pentru “Adevărul”: “S-a făcut dreptate. E pentru prima dată când câștig ceva în țara asta. Eu am peste 150 de compoziții, Kappi vreo șapte, Baniciu doar una singură, “Andrii Popa”. Linia melodică îmi aparține, este compoziția mea, tema este a mea și are un mesaj”. Pe lângă procesul cu cei trei, Nicu Covaci mai are o serie de dosare deschise în instanțele din România: cu casa de discuri Electrecord, cu fostul săi impresar Mircea Nedelcu, cu defunctul Sergiu Nicolaescu (el dorește să recupereze banii pe drepturile de autor pentru muzica formației Phoenix folosită de Sergiu Nicolaescu în filmul “Nemuritorii” lansat în 1974), cu Marius Tucă: “Am de recuperat de la Marius Tucă bani de la concertul aniversar Phoenix 50 din 2013”.

Piesa “**Bomba**” este compusa de către Silviu Sanda, solistul formației **STEMA**, cel care a pus bazele grupului la sfârșitul anului 2010. Videoclipul este regizat de către Spike și a fost filmat în garajul Ciclop din București. Față de primul single al trupei, “**Povestea vieții**”, o baladă care spune o poveste de dragoste, cu un aer senin și un text “urban”, piesa “**Bomba**” merge spre genul muzical electro-rock. Muzica grupului Stema (Silviu, Alex, Văru și Bărbuță) se bazează pe mesaj și pe autenticitate, din punct de vedere al conceptului muzical.

VUNK. Concert acustic, “**Autoportrete**”: hit-urile formației într-o nouă înfățișare, cu cvartet de coarde, trompetă, saxofon și banjo. Timp de o oră și jumătate, **Vunk**, însoțit de 11 muzicieni au spus prin noile reinterpretări poveștile din spatele unor piese ca “**Prăjitura cu jeleu**”, “**Fiecare**”, “**Fata**”, dar și pentru cea mai recentă baladă- “**Curat**”. Alexandra Ușurelu, Alina Pușcaș, Maria Hoja, Alina Păun, Gojira și Planet H au fost invitații speciali în concertul care a inclus 11 piese reorchestrate de George Natsis pentru cvartet de coarde, plus alte nouă piese transformate pe ritmuri surprinzătoare.

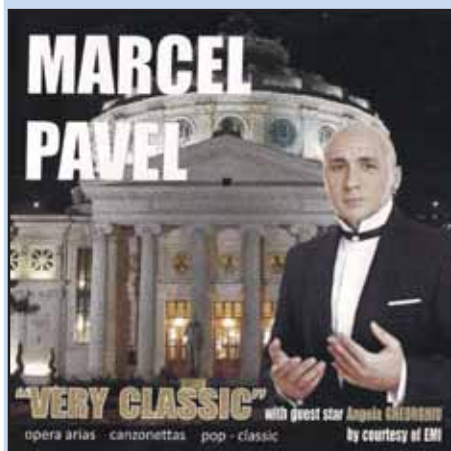
GRIMUS lansează un nou single și videoclip, **Selfie**, melodie care a fost inclusă pe coloana sonoră a filmului #Selfie, în regia Cristinei Iacob. Videoclipul piesei a fost filmat pe parcursul a două zile în București, alături de un grup de tineri,

dar și de câțiva dintre protagoniștii filmului #Selfie. Aceștia, împreună cu Vali, Bogdan, Cristi, Tamas, Titus și Lehel traversează Bulevardul Unirii pe biciclete, apoi reușesc să arunce în aer Casa Poporului, într-un gest ce simbolizează eliberarea de constrângerile trecutului.

Marcel Pavel: „Very classic”

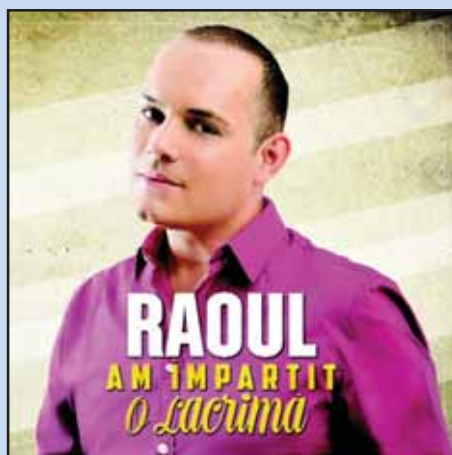
Un dublu album superb, un proiect ambițios, materializat și prin concertul extraordinar de la Sala Palatului, unde tenorul a fost acompaniat de 2 orchestre totalizând peste 140 de instrumentiști de la Filarmonica “G. Enescu” și Orchestra Radio. O parte a pieselor a fost înregistrată la Ateneu, alături de Orchestra simfonică “București” (dirijor Florin Totan), cealaltă la Midi Sound Studio, cu Andrei Kerestely la pupitru. Între cele 26 de titluri, se regăsesc arii celebre din opere

(“Carmen”, “Tosca”, “Turandot”, “L’élisir d’amour”), cântonete la fel de cunoscute, alături de “evergreen”-uri de muzică ușoară și teme din musical-uri și filme (“Notre-Dame de Paris”, “Nașul”). În “The Prayer” protagonistul o are alături pe soprana Angela Gheorghiu, iar în “Belle” pe Gabriel Cotabiță și Vlad Miriță. Acest dublu album, dedicat memoriei lui Iulian Băiașu, ascunde o muncă uriașă de 3 ani, contribuții consistente avînd și Ionel Tudor, George Natsis, Andrei Tudor, Bogdan Vodă, Ieronim Buga, Nicu Patoi, Alex Cotoi, Dan Pirici, Marian Mexicanu, Reinhard Geller. O adevărată bijuterie discografică, o realizare de excepție, cu care Marcel Pavel, într-o formă vocală de zile mari, se poate mândri pe drept cuvînt.

Raoul: „Am împărțit o lacrimă”

Cu noul album, Rareș Borlea-Raoul deschide o nouă pagină în cariera sa. Dacă pînă acum era semnat al muzicii și al versurilor majorității pieselor, de această el acordă credit unui foarte talentat compozitor din Comarnic, despre care noi am scris, Marius Cristi Popa, autor al multora dintre cele 18 cântece, pe versuri inspirate aparținînd unor Carmen Aldea Vlad, Rodica Elena Lupu sau

Felicia Feldiorean. Se înțelege, cantautorul Raoul își pune amprenta muzicalității sale specifice pe câteva piese, avem și un cântec aparținînd sârbului Dușan Bacici, precum și un duet (la piesa “Doi”) cu Aner. Orchestrațiile, de calitate, poartă semnătura colaboratorilor tradiționali ai interpretului: Marius Cristi Popa, George Călin, Cristian Duțu, Alexandru Malschi, Jimmy El Lako. Inspirat, energic, romantic – așa apare Raoul în fața admiratorilor săi numeroși pe această remarcabilă producție discografică, din care se mai disting titluri cum ar fi “Primește-mă la tine”, “Amintirea ta”, “Trenul fericirii”, “Nopti senine”, “Cireșul”, “Numai așa”, “Stai în sufletul meu”, “Te-am pierdut”. Raoul afișează acum nu numai un nou look, dar este în plus un artist ajuns la maturitate.

byron: „Melancolic”

Noul album al formației bucureștene, lansat sub egida casei de discuri **Universal Music Romania**, conține coloana sonoră a serialului HBO „Rămâi cu mine” și cuprinde 18 piese cum ar fi **Melancolic** (piesa de generic),

Masă pentru doi, XX sau 1, 2, 3. Înregistrările pieselor s-au făcut în studioul **Real Sound & Vision**, avîndu-l ca inginer de sunet pe **Victor Panfilov**. Din partea HBO, **byron** a colaborat cu producătorul muzical **Adam Balazs**. Componența **byron**: Dan Byron – voce, chitară, flaut, Sergiu 6 fingers Mitrofan – clape, chitară, voce, Laszlo Demeter – bass, Dan Georgescu – baterie. Invitați - Cristian Soleanu (clarinet), Adrian Nițescu (violoncel). Piese sunt semnate de D. Byron și S. Mitrofan - muzică și versuri, textele fiind de data aceasta în limba română.

Pornită inițial pe traseul muzicii de nișă, formația cucerește tot mai mult acceptul iubitorilor de muzică pop-rock de largă respirație.

Iulia Em: „Se plîng de mine îngerii”

Cunoscută din câteva concursuri folk, Iulia Em debutează discografic cu două albume simultan - unul în engleză și altul în română. Acesta din urmă prezintă o fină combinație între folclor, jazz și clasic. Discul cuprinde zece piese, cu elemente componistice proprii -

două instrumentale, una pe versurile Iuliei Hașdeu, una pe versurile Smarandei Vornicu, care dă și titlul albumului, și prelucrări: doine vechi culese din zona Întorsura Buzăului, orchestrate și interpretate în manieră jazzistică; cover-uri într-o interpretare și aranjament muzical proprii.

Albumul este înregistrat cu instrumente clasice, live, prin colaborarea cu instrumentiști ai Filarmonicii din Brașov: chitară,

harpă, violoncel, violă, vioară, țambal, percuție. Prezentarea grafică este una de excepție, chiar de lux.

De notat aportul muzical al profesorului său Valentin Muntean și al producătorului Gabi Isac, care reușesc să plaseze vocea cu timbru unic a Iuliei într-un context discografic aparte, rafinat și delicat.

Frații Mentzel: „Toată tinerețea mea...”

Cei doi frați Mentzel - Eugen “Puiu” și Vasile “Pasy” - s-au lansat în 1956, devenind rapid o atracție a Teatrului de revistă, fiind deopotrivă cântăreți, dansatori și actori. Vasile a urmat calea artistică - fiind actor, compozitor, doctor în arte, iar inginerul Eugen a fost mereu artizanul cuvintelor, scenarist și textier. Semnalăm, cu întârziere, apariția acestui disc, lansat de Roton, conținând nu mai puțin de 22 de cântece. Ascultăm 4 creații V. Mentzel, alte 6 compoziții românești, iar restul sunt versiuni

reușite ale unor piese celebre din repertoriul internațional, cu care cei doi stârneau furtuni de aplauze.

Vechile înregistrări au fost recondiționate în Midi Sound Studio, oferindu-ne o imagine

sonoră reconfortantă a unei perioade de aur a spectacolelor autohtone de divertisment.

Maria Gheorghiu: De 20 de ani „OM BUN”

Redactor la Radio București fm, Maria Gheorghiu este una dintre cele mai valoroase și experimentate reprezentante ale folkului nostru. Discul aniversar a fost lansat la Teatrul Excelsior din București, în colaborare cu casa de discuri Patria Records, deținută de

muzicianul constănțean Daniel Iancu, cel care întinde astfel o mână de ajutor trubadurilor noastre.

Albumul conține o selecție a celor mai frumoase cântece compuse de binecunoscuta cantautoare, precum și patru cântece noi. În total 22 de cântece, printre care “Până la stele”, “Cântec

fără rost”, “Dans ritual”, “Strigăt”, “Curcubeu” “Fluieraș de os”, “Floare de vârtej”. “Poveste simplă”. La 11 piese textele îi aparțin, iar mapa discului, cu o prezentare grafică atractivă, ne indică studiourile și orchestratorii cântecelor.

O colecție atent alcătuită, care subliniază încă odată seriozitatea și valoarea Mariei Gheorghiu.

Junetrip: „Aimna”

Este primul album de studio al unui duo compus din **Cristina Moraru** (voce) și **Cristian Ciceu** (gitară, contrabas, percuție, psalter). La realizarea albumului a participat ca invitat special și Csergö Dominic (Kumm, Urma, Jazzybirds) – percuție. Înregistrări, mixing și mastering – Mihai Pop, Sysound, Cluj Napoca

Un album situat la

confluența mai multor stiluri și genuri, ilustrate cu improvizații la chitară, contrabas sau psalter (instrument medieval cu corzi), versuri și cuvinte inventate, prin care se pătrunde în zona căutărilor și avangardei, dar fără exagerările unor muzici contemporane experimentale.

Muzica și aranjamentele le aparțin celor doi, Cristina semnând și textele în engleză, iar prezentarea elegantă cartonată este marca inconfundabilă a casei de discuri Soft Records, condusă de Romulus Arhire, neobosit căutător de sonorități aparte.

Printre rânduri și discuri

Doru IONESCU

Viața românilor în străinătate - din ce în ce mai numeroși - completează istoria contemporană a României, mai puțin cunoscută. În particular, foarte mulți muzicieni (incluzând subgenurile pop, rock, jazz, folk – destui celebri în România anilor '60, '70, '80, '90) au plecat din țară pentru un viitor mai bun, în special în timpul regimului comunist. Edițiile „O poveste... cu cântec!” ale emisiunii „Lumea și noi” prezintă zilnic, de la ora 17, la TVR 2, poveștile de viață ale unor muzicieni români din lumea largă. Și cum cei mai mulți au avut o viață artistică importantă în România, emisiunile recuperează astfel și o parte din evoluția muzicii românești. O istorie orală, fără pretenții oficiale.

Unele personaje au rămas în „câmpul muncii” până la senectute / pensionare, altele și-au schimbat din mers domeniul de activitate. Mai toți „subiecții” vorbesc foarte bine, și după 20 – 30 - 40 de ani, limba română. Unii au copii, ba chiar și nepoți, alții sunt în ascensiune și încă nu și-au edificat o familie. Nu în cele din urmă, unii sunt la apogeul unei cariere semnificative! Amintirile lor încep în alb-negru și continuă color, în diverse proporții. Niciuna nu seamănă cu

cealaltă, dar toate au – la propriu și la figurat - tâlc și... cântec!

Zilele acestea emisiunile au primit o ilustrare specială – o carte numită « Povești cu cântec din diaspora. 100 de români și aventurile lor muzicale » respectiv un CD « Discul emigranților. Muzici din diaspora ». Cartea se dorește în subsidiar un studiu alternativ și neoficial al motivelor care au determinat personajele să părăsească țara, al modului în care s-au integrat în noua țară, al relației pe care au păstrat-o în continuare cu patria-mamă. De asemenea, aceasta poate conta și ca un ghid pentru cei aflați în situații similare, în diverse momente ale deciziei de a pleca din țară, nu neapărat muzicieni. Nu mi-am propus cifre, procentaje și statistici, ci - dimpotrivă – iterarea unor fapte de viață la modul mai curând beletristic, ușor de citit (și – sper – captivant). Iar singura extrapolare este căutată în relațiile de colaborare ale subiecților cu alți români plecați pe care nu i-am interviuat sau care au dispărut fizic.

Volumul își propune, prin intermediul acestor povești, o conștientizare de sine a unei identități naționale a românilor, indiferent de granițe. Dacă până în 1989 se discuta despre emigrare, de la integrarea României în structurile europene și euroatlantice, astăzi se vorbește despre libera lor circulație. Iar numitorul comun cultural numit muzică, fără a generaliza, identifică o comunitate românească internațională semnificativă.

De precizat că, atunci când am plecat, în 2010, în proiectul « Lumea și noi », una dintre

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Pascal BENTOIU, Sebastian Barbu BUCUR,

Corina BURA, Cleopatra DAVID,

Grigore CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU,

Stelian IONAȘCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU,

Carmen MĂNEA, Mădălin Alexandru STĂNESCU,

Florin-Silviu URSULESCU, Damian VULPE

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

emisiunile în jurul cărora gravitează, din punctul meu de vedere, rațiunea de a fi a postului TVR INTERNAȚIONAL, nu pot ascunde faptul care m-a motivat în primul rând. Conform unor estimări personale și ale muzicologului Florian Lungu, 80% din elita jazzului și 50% din cea pop-rock ar fi plecat din România până în 1989. De unde și ancheta legitimă de a căuta istoria muzicii tinere (sau ușoare) românești și pe „the dark side of the moon”. Poveștile aflate sunt, firește, cu cântec, iar cartea a sosit imediat, dintr-un gest de deferență față de cei care au nevoie să se despartă de România, dar de fapt au luat-o cu ei.